БҮХЫ ОРОНУУДАЙ ПРОЛЕТАРИНАР, НЭГЭДЭГТЫ!

46-даhи жэлээ гарана

БУРЯАД ҮНЭН

КПСС-эй Буряадай обкомой, Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй, Министрнүүдэй Соведэй орган

№ 38 (11942)
1969 оной февралиин 14, пятница

Сэн 2 мүнгэн

ЭРХИМЭЙ ЭРХИМҮҮД— ДЕПУТАДТА КАНДИДАДУУД

...н ехэ Совет Эхэ орон доторнай, тэрэ тоодо манай республика фабрикада болон заводуудта, колхоз болон совхозуудта, лес... болон барилганууд дээрэ, һургуулинууд болон эмхи ...удта олон түмэн ажалшадай хабаадалгатай суглаанууд зарлагдаһан ...тагай Соведүүдэй депутадта кандидадуудые дэбжүүлжэ захалба. ...нууд хаа хаанагүй һунгагшадай политическэ болон ажалай ...хэ дэбжэлтын оршон байдалда үнгэрнэ. Тиимэшье байхань ...й. Манайда һунгалта бүхэн олониитэ ажалшадай зүгһөө гүн халуун баяраар угтагдадаг, бүгэдэ арадай ёһотой һайндэр ...дэг, ажалшадай үүсхэл эдэбхи бадаруулдаг, тэдэниие ...нэ амжалтануудта зоригжуулдаг ха юм.

...тагай Соведүүдые һунгаха мүнөөнэй һунгалта илангаяа ехэ ...аланта, онсо баясхаланта үедэ зарлагдаад байна. Дэлхэйн про... агууехэ вождь Владимир Ильич Ленинэй түрэһөөр 100 жэ... гүйсэтэ ойе нэрэтэй түрэтэйгөөр тэмдэглэхэ, коммунизм байгуул... урагшаа шэнэ ехэ алхам хэхэ, социалис Эхэ оронойнгоо ...алые улам бүри бэхижүүлхэ гэжэ республикымнай ажалшад шударгыгаар хүдэлжэ байна. Хонишодой, һаалишадай, механи...дай, модошод болон али бүхы ажалшадай дунда социалис мү... долгин хэзээ хэзээнэйхиһээ хүсэтэйгөөр эбхэрэн долгилно.

...э политическэ болон ажалай тусгаар ехэ дэбжэлтын оршон нютагай Соведүүдые һунгалтын кампани эхилэнхэй. Респуб... нютагай бүхы Соведүүдтэ (городской, аймагай, сельскэ, сомоной ...селково) хамта 8072 депутат һунгагдаха болоно. Энэ хадаа ...демократиин тон үргэнөөр хүгжэжэ байһыень, гүрэн түрын ...ые ударидалгада үргэн ниитэ ажалшадай үнэхөөрөө олоороо ...тагдадаг болоһыень эли тодоор гэршэлнэ. Энээнэй урда тээхи ...ын болоходо республикын нютагай Соведүүдтэ 7958 депутат һун... байгаа. Иигэжэ депутадуудай тоо һунгалтаһаа һунгалта хүрэ... бүри олошоржо байна. Энэ хадаа Совет демократиин хүгжэлтын ...н гэршэ.

...тагай Соведүүдые һунгаһан ээлжээтэ һунгалтаһаа мүнөөнэй ...хүрэтэр минил хоёрхон жэл үнгэрөө. Теэд энээхэн үе соо манай ...ын нютаг бүхэндэ ямар ехэ хубилалтанууд болоо гээшэб! Хото ... нютаг бүхэнэй шэг шарайнь жэлһээ жэл бүхэндэ хубилжа ... шэнэ барилганууд болоно, һургуули, больница, клуб, биб... ...культурын байшан болон бусад соёл гэгээрэлэй эмхи зургаануу... улам бүри олошорно. Эндэ нютагай Соведүүдэй депутадуудай— ...һунгамалнуудай үүргэнь, шэн габьяань тон ехэ. Һунгагшадайнгаа ...ые хэлбэришэгүйгөөр бэелүүлэн, нютагай Соведүүдэй депута... ...уулиингаа округуудта ехэ ажал хэнэ, тон һайшаалтай хэрэгүү... ...энэ.

...эл хадань нютагай Соведүүдэй депутадууд болгон ажалшад ...эрхим хүнүүдые һунгадагынь мэдээжэ. Мүнөөшье нютагай Со... депутадта кандидадууд болгон дэбжүүлэгдэһэн хү... хараад үзэхэдэ, тэдэнэр бултадаа хэниинь хэн — үйлэдбэриин түрүүшүүл, коммунис ажалай габшагайшуул, ...нэнүүдые үүсхэгшэд, урагшаа тэгүүлэгшэд, коммунис партиин ...хэлбэришэгүй үнэн сэхэ, совет арадаймнай эрхим хүбүүд баса... ...во. Жэшээлхэдэ, Ленинэй орденто мяха-консервын комбинадай ...най зүгһөө Улаан-Үдын Горсоведэй депутадта кандидадаар Со... ...жалай Герой К. И. Филиппова, Октябрьска районно Соведтэ— ...орденоор шагнагдаһан, КПСС-эй гэшүүн Н. А. Аранзин гэгшэд ...угаар дэбжүүлэгдэбэ. Эдэ нүхэд ажал хүдэлмэри дээрээ үүсхэл ... гаргадаг, алибаа хэрэгтэ ехэ харюусалгатайгаар хандадаг, бусадтаа ...гэдэ эрхим һайн үльгэр жэшээ харуулдаг, коллектив соогоо хүн... республика соогоо суутай хүнүүд.

...ниитэ ажалшадай суглаанууд дээрэ нютагай Соведэй депутадта ...тудаар түрүү хүнүүдэй дэбжүүлэгдэжэ байһан тухай мэдээсэл... ...кцида аймаг бүхэнһөө орожо байна. Сэлэнгын аймагай Галуута... оёдолой фабрикын хүдэлмэрилэгшэдэй суглаан дээрэ аймагай Со... депутадта кандидадуудаар КПСС-эй райкомой нэгэдэхи секретарь ...ров, фабрикын түрүү оёдолшон В. К. Стелеренко, Гусиноозерско ... — фабрикын директор Н. М. Поздин, эрхим оёдолшод ...шалова, С. К. Иванова, Л. Н. Матофонова гэгшэд дэбжүүлэгдээ. ... Хяагтын, Түнхэнэй, Хориин, Зэдын, Мухар-Шэбэрэй ба бусад ...да боложо байһан ажалшадай суглаанууд дээрэ нютагай Соведэй ...а кандидадаар эрхим хүнүүдэй дэбжүүлэгдэжэ байһан баяртай ...ууд абтажа байна.

...шадай нэтэн дуугаар дэбжүүлһэн кандидадуудай дунда үйлэд... ...түрүүшүүл—жиирэй ажалшадһаа гадна, партийна болон комсо... ...хүдэлмэрилэгшэд, арадай ажахын али олон мэргэжэлтэд, эрдэмтэд, ...болшод, багшанар, врачнар бии. Тэрэшэлэн партийна болон пар... ...э хүнүүд, эрэгтэйшүүл болон эхэнэрнүүд, залуушуул болон ...һатай хүнүүд бии. Зүгөөр эдэнэр барандаа—ажалай баатарнууд, ...эрхимүүд, коммунизмын хэрэгэй түлөө үнэн зүрхэнһөө оролдог... ...уу зэргэдэ тэмсэгшэд.

...даа, иимэл хүнүүд арадай һунгамалнууд болохо эрхэтэй.

...тагай Соведтэ һунгалта хадаа Коммунис партияа, Советскэ пра... ...ваа тойрожо, аха дүү олон түмэн совет арадай хэзээ хэзээнэй... ...гтаар жагсанхай. Коммунис парти совет арад хоёрой хэтэ мүн... ...та бэхеэр нэгэдэнхэй байһыень дахин харуулхань дамжаггүй.

...АГ ДЭЭРЭ: (зүүн гарһаа) совхозой комсомолой организациин ...тарь, Бэшүүрэй аймагай һунгуулиин комиссиин гэшүүн В. С. ...нов, Шэбэртын сомоной Соведэй түрүүлэгшэ Ю. Д. Дагбаев, ...һургуулиин багша, һунгуулиин комиссиин түрүүлэгшэ Ц. Ц. ...шапов гэгшэд һунгуулиин округ бүхэндэ ямар хүдэлмэри ...а тухайгаа зүбшэн хэлсэжэ байна.

Ф. СОРОКИНОЙ фото.

ИТАЛИИН КОММУНИС ПАРТИИН XII СЪЕЗД ДЭЭРЭ

БОЛОНИ, февралиин 11. (ТАСС-ай тусхай корр.). Италиин Коммунис партиин XII съезд хүдэлмэреэ үргэлжэлүүлһээр. Мүнөөдэр үгэ хэлэгшэдэй дунда ажалай Бүхэиталиин конфедерациин секретарь Р. Скеда, ИКП-гэй хүтэлбэрилгын гэшүүд Акилле Оккетто ба Уго Пеккиоли бии.

КПСС-эй делегациие толгойлогшо Б. Н. Пономарев делегадуудта хандажа, дэлгэрэнгы үгэ хэлэбэ. Хүдэлмэришэн ангиин аша туһа хамгаалхадаа, Италиие демократическа ёһоор шэнэдхэхын түлөө тэмсэлдээ өөрынгөө түрүү үүргэ бэхижүүлгэдэ ехэнүүд амжалтануудые туйлахыень Италиин Компартида хүсэжэ байһанаа нүхэр Пономарев элирхэйлэн мэдүүлбэ.

Капиталис оронуудта мүнөө үедэ боложо байгаа ангиин байлдаанууд уласхоорондын оршон байдалда ангиин тэмсэлэй юрэнхы дээрэ хурсадажа байһантай холбоотой юм гээд Б. Н. Пономарев тэмдэглэбэ. Гэхэтэй хамта мүнөөнэй түүхын эрхэ байдалда социализмын дэлхэйн система, Ази, Африка ба Латинин Америкэдэхи национально-сүлөөрэлгын хүдэлөөн, хүгжэнги капитализмын оронуудтахи хүдэлмэришэдэй хүдэлөөн, дайнда эсэргүү тэмсэлшэдэй бүхэдэлхэйн нэгэдэл—тиимэ үргэн фронт империализмда эсэргүү тэмсэл ябуулна гэжэ нүхэр Пономарев тэмдэглэбэ. Бүхы дээрээ тэмсэл ба хүн түрэлтэнэй общественна хүгжэлтэ социализмын бүлихэ тала тээшэ шэглэжэ байнхай. Уласхоорондын ээрхэг түримхэйшүүл Вьетнамда илангаяа хүшэр хүндөөр диилдэһэн байна.

КПСС болбол империализмда эсэргүү тэмсэлэй бүгэдэ ниитын фронт бэхижүүлхэ хараа шэглэл бэелүүлдэг гэжэ Б. Н. Пономарев тэмдэглэбэ. «Социалис системын хүсэ шадал бэхижүүлгэ, социализмын оронуудай эб эмхине бэхижүүлгэ, — гээд нүхэр Пономарев хэлэбэ, — манай гадаадын политическэ хараа шэглэлэй гол удхань болоно».

Б. Н. Пономарев Италиин Компартиин XII съездэ КПСС-эй ЦК-гай эльгээһэн амаршалгые уншажа үгэбэ.

ИТАЛИИН КОММУНИС ПАРТИИН XII СЪЕЗДДЭ

Хүндэтэ нүхэдүүд!

Советскэ Союзай Коммунис партиин Центральна Комитет Италиин Коммунис партиин XII съездын делегадуудта, Италиин бүхы коммунистнуудта халуун баяраа, съездынгээ хүдэлмэридэ амжалта туйлахыень хүсэжэ байһанаа элирхэйлэн мэдүүлнэ.

Совет коммунистнууд өөһэдынгөө итальян нүхэдэй ажал ябуулгын хойноһоо ехэ анхаралтайгаар, аха дүү ёһоор, һанаалаа нэгэдэнгеэр ажаглажа байдаг юм. Италиин Компартиие гансаардуулан һулаpуулха гэдэг хархис этэгээдүүдэй оролдолгын буруу һурэһыень танай орондохи ангиин тэмсэлэй ябаса эли тодоор харуулна. Бүгэдэ национальна томо хүсэн, арад түмэнэй талаһаа улам ехээр дэмжэгдэжэ байгаа Италиин ажалшадай манлай байһан туладаа ИКП өөрынгөө байдалые, өөрынгөө нүлөөе бэхижүүлжэ шадаба.

Зүүнэй хараа шэглэл баримталагша, орон соохи үнэхөөрөө демократическа хүсэнүүдэй нэгэдэл хангаха ябадалда зорюулагдаһан Италиин коммунистнуудай оролдолго хэшээлэй зүйтэй байһаниинь бүрил элеэр харагдадаг боложо байнхай. Хүдэлмэришэдые, таряашадые, интеллигенциин түлөөлэгшэдые, залуушуул ба студентнүүдые ганса нэгэдэлдэ, ганса жагсаалда нэгэдүүлэн жагсаахын түлөө коммунистнууд эдэбхитэйгээр тэмсэнэд. Арад зоной аша туһада Италидахи үндэһэн шухала асуудалнуудые шиидхэхэ эрхэ нүхэсэл тэрэнь боложо үгэнэ. Баруунай социал-демокрадуудай һандаргалгын хорото ябуулгые, тэдэнэй оппортунизм, антисоветизм ба антикоммунизмые Италиин ажалшан түмэн буруушаажа, хүдэлмэришэн ангиин, бүхы ажалшадай аша туһа хамгаалхын тулада, эб найрамдалай, демократиин ба социализмын хэрэгэй түлөө ачжалтатай тэмсэхын тулада марксистско-ленинскэ хэлбэришэгүй хараа шугам, революционно бодото ажал ябуулга хэрэгтэй байһые өөһэдынгөө дүй дуршал дээрэһээ бүри һайнаар ойлгожо абажа байна.

Италиин гадаадын политическэ хараа шэглэл үндэһөөрнь хубилгахые, НАТО гэдэг ээрхэг түримхэй бүлэглэлһөө тэрээнэй гаража ошохые Италиин Коммунис парти эрид шангаар эридэг, бүхы оронуудтай эбтэй байха, харилсан туһалалсаха эдэбхитэй политика бэелүүлхын түлөө, Европын аюулгүй байдалай түлөө, тусгаарлабал, Дундада далайн райондо эб найрамдал хангахын түлөө Италиин Коммунис парти тэмсэдэг байна. Вьетнамдахи США-гай ээрхэг түримхэй дайе бүри мүһэн болюулхын түлөө, Вьетнамай асуудалые эбэй ёһоор шиидхэхын түлөө тэмсэлдэ олониитые Италиин коммунистнууд эли оуулдаг. Дүтын зүүн зүгтэ амгалан байдал тогтоохын түлөө тэмсэлдэшье ИКП бага бэшэ нэмэри оруулдаг юм.

Танай партиин XII съезд уласхоорондын орёо оршон байдалда боложо байна. Мүнөө үедэ империалис этэгээдүүд оршон байдалые бүри түбэгтэй болгожо, социализмын оронуудта, дэлхэйн хүдэлмэришэдэй, коммунис ба национально-сүлөөрэлгын хүдэлөөндэ эсэргүү һүйдхэлэйнгөө ябуулгые улам шангадхажа байна. Иимэ эрхэ байдалда социалис оронуудай аха дүү коммунис ба хүдэлмэришэнэй партинуудай, империализмда эсэргүү бүхы хүсэнүүдэй нэгэдэл ба дайшалхы харилсаае али болохоор бэхижүүлхэ, социализмын байдалые муудуулха гү, али һулаpуулха гэһэн али бүхы һэдэлгэнүүдтэ хатуу харюу үгэхэ гээшэ хэзээ хэзээнэйхидэ орбол шухала болоод байнхай. Энэ оной майда болохоёо байгаа коммунис ба хүдэлмэришэдэй партинуудай уласхоорондын зүблөөн энээндэ шухала үүргэ дүүргэхэ ёһотой.

Хани барисаанай ба үрэ ехэтэ харилсаанай заншалта холбоогоор Италиин ба Советскэ Союзай коммунистнууд холбоотой. Марксизм-ленинизмын, пролетарска интернационализмын үндэһөөр манай хоёр партинуудай хоорондохи аха дүүгэй барисаае дам саашадань бэхижүүлхэ ба хүгжөөхын тулада хойшодооншье хэхэ юумые дүүрэн хэхээр совет коммунистнууд эрид шиидэнги байнад.

Өөһэдынгөө зэргэнүүдые үзэл сурталай ба эмхидхэлэй талаар бэхижүүлхэдээ, орон доторхи бүхы зүүнэй демократическа хүсэнүүдые бүхыдэнь нягтаруулхадаа, эб найрамдалай, демократиин ба Италиин ерээдүйн социалис ажабайдалай түлөө тэмсэхэдээ амжалта туйлахыень Италиин Коммунис партида хүсэнэбди.

Италиин Коммунис парти мандаха болтогой!

Уласхоорондын коммунис хүдэлөөнэй нэгэдэл ба нягтарал мандаха болтогой!

Италиин ба совет арадуудай хоорондохи хани барисаан ба харилсан туһалалсалга бэхижэжэ, хүгжэжэ байг лэ!

СОВЕТСКЭ СОЮЗАЙ КОММУНИС ПАРТИИН ЦЕНТРАЛЬНА КОМИТЕТ.

К П С С-эй Б У Р Я А Д А Й О Б К О М Д О

МОДО БЭЛЭДХЭЛ ДЭЭРЭ АЖАЛАЙ БҮТЭЭСЭ АЛИ БҮХЫ АРГААР ДЭЭШЭЛҮҮЛХЭ ТАЛААР «БАРГУЗИНЛЕС» ТРЕСТЫН ХУРАМХААНАЙ ЛЕСПРОМХОЗОЙ КОЛЛЕКТИВЭЙ СОЦИАЛИС УЯЛГА ТУХАЙ

Табан жэлэй дүрбэдэхи жэлэй түсэбые болзорһоонь урид дүүргэхэ, урадхуулагдаха ёһотой модо шэрэхэдээ хүдэлмэришэн бүхэнэй ажалай комплексно бүтээсые жэл соо 1000 кубометртэ хүргэхэ, бага комплексно бригада бүхэнэй бүтээсые жэлдээ 24,0 мянган кубометртэ хүргэхэ, товарна продукци худалдаха жэлэй түсэбые 5 процентһээ бага бэшээр үлүүлэн дүүргэхэ тушаа «Баргузинлес» трестын Хурамхаанай леспромхозой коллективэй гаргаһан үүсхэлые КПСС-эй обкомой бюро һайшааба.

Хурамхаанай леспромхозой абаһан социалис уялгатай мастерска участок, модо бэлэдхэлэй пункт, предприяти бүхэнэй коллективые танилсуулхыень «Забайкаллес» комбинадые, ой модоной, модо болбосоруулгын промышленностиин хүдэлмэрилэгшэдэй профсоюзай обкомые, КПСС-эй райкам, парткомуудые, партийна эхин организацинуудые, профсоюзай организацинуудые партиин обкомой бюро уялгалба. Техническэ дэбжэлтэ туйлаха, ажалаа эрдэм ухаанай үндэһөөр эмхидхэхэ түсэб бэелүүлхэ, ажалай бүтээсэ дээшэлүүлхэ, тиигэжэ үйлэдбэриин жэлэй түсэбые болзорһоонь урид дүүргэхые дурадхагдаа.

Партиин обкомой бюро ажалдаа һайн үрэ дүн туйлаһан ой модоной промышленностиин предприятинуудай, цех, бригадануудай коллективүүдэй социалис мүрысөөе үргэнөөр харуулха гэжэ «Правда Бурятии», «Буряад үнэн» газетэнүүдэй редакцинуудые, Буряадай АССР-эй Министрнүүдэй Соведэй дэргэдэхи радио-дамжуулгын ба телевидениин комитедые уялгалһан байна.

1969 ОИДО ХҮДЭЛМЭРИШЭН БҮХЭНЭЙ АЖАЛАЙ КОМПЛЕКСНО БҮТЭЭСЫЕ 1000 КУБОМЕТРТЭ ХҮРГЭХЭ ГЭҺЭН «БАРГУЗИНЛЕС» ТРЕСТЫН ХУРАМХААНАЙ ЛЕСПРОМХОЗОЙ КОЛЛЕКТИВЭЙ

СОЦИАЛИС УЯЛГА

Владимир Ильич Ленинэй түрэһэнһөө хойшо 100 жэлэй алдарта ой дүтэлжэ байна. Баргажанай леспромхозой коллектив бүхы совет арадтаяа хамта энэ ойе нэрэтэй түрэтэйгөөр угтаха гэһэн хүсэл эрмэлзэлтэй.

26,2 мянган кубометр модо бэлэдэһэн В. С. Щукинай, 24,0 мянган кубометр модо бэлдэһэн В. Я. Янмилинай, Н. А. Субычевой, Я. Н. Лазаревай бага комплексно бригадануудай, ЗИЛ-157 маркын автомашинаа жэлэй түсэбһөө гадуур 5,8 мянган кубометр модо шэрэһэн жолоошод В. Н. Савинов, Н. А. Борисов, Ю. Ф. Дарморез гэгшэдэй, мүн ондоошье түрүүшүүлэй, бүхы коллективэй эршэтэ ажалай ашаар табан жэлэй гурбадахи жэлэй туршада түсэбһөө гадуур 18,0 мянган кубометр модон шэрэгдэһэн байна.

Модо бэлэдхэжэ байгаа хүдэлмэришэн бүхэнэй ажалай бүтээсэ нёдондо 915 кубометртэ хүрэһэн юм. Тэрэнь 1967 ондо 840 кубометр байгаа. Бодото дээрэ туйлагдаһан хэмжээе 21 процентээр үлүүлхэ даабари 1969 ондо леспромхоздо үгтөө.

Манай предприятиин коллектив 1969 оной дээшэлүүлэгдэһэн түсэбые амжалтатайгаар дүүргэхын тулада эмхидхэлэй-техническэ олон хэмжээ бэелүүлхэ байна.

Хүдэлмэришэдэй бар хүсөөр бэшэ, харин үйлэдбэреэ зүбөөр эмхидхэһэнэй, ажалай бүтээсэ дээшэлүүлһэнэй ашаар түсэб дүүргэхэ гээшэ манай уряа болонхой.

Шэнэ техникэ хэрэглэхэ, түрүү технологи нэбтэрүүлхын, ажалаа эрдэм ухаанай үндэһөөр эмхидхэхын тула хэмжээнүүдые хараалан, арга боломжоёо элирүүлэн хэрэглэжэ, социалис мүрысөө үргэнөөр дэлгэрүүлхын түлөө иимэ социалис уялга абанабди:

— Уһаар урадхуулагдаха ёһотой модо шэрэлгэ дээрэ хүдэлмэришэн бүхэнэй ажалай бүтээсые жэл соо 1000 кубометртэ хүргэхэ;

— бага комплексно бригада бүхэнэй жэлэй ажалай бүтээсые дундазэргээр 24,0 мянган кубометртэ хүргэхэ;

— 245,0 мянган кубометр модо бэлдэхэ, 1969 оной түсэбые декабриин 25 болотор дүүргэхэ, жэлэй даабариһаа гадуур 3 мянган кубометрһээ бага бэшэ модо бэлдэхэ;

— продукци худалдаха, мүн олзо доход оруулха түсэбые 105 процент хүргэхэ;

— жэлдээ 10,0 мянган түхэригэй экономическа арьбалалта үгэхэ уралан нарижуулгын 25-һаа үсөөн бэшэ дурадхал үйлэдбэридэ нэбтэрүүлхэ.

Хүдэлмэришэдэй ажаһуудал, амар ха эрхэ байдал улам саашань һайжаруулха талаар иимэ уялга абанабди:

— модо бэлэдхэгшэдэй бүхы үхибүүдые саад, яслияар хүсэд һайнаар хангаха;

— 320 үхибүүдэй һураха һургуулиин байшан 1969 ондо предприятиин мүнгэн зөөреэр барижа эхилхэ;

— ой модоной хүдэлмэришэнэй һайндэр болотор стадион барижа дүүргэхэ;

— Гаргын курортдо амаралтын базэ 1970 оной апрелиин 22 болотор барижа дүүргэхэ;

Хүдөө ажахыда бодото туһаламжа хүргэхын тула 20,0 мянган кубометр модо бэлдэхэ, тэрэнээ совхоз, һургуулинуудта худалдаха.

1969 оной түсэбые болзорһоонь урид дүүргэхын, үйлэдбэриин ашаг үрэ дээшэлүүлхын, совет арадай алдарта ой болохо — В. И. Ленинэй 100 жэлые нэрэтэй түрэтэйгөөр угтахын түлөө социалис мүрысөө бүхы предприятинуудта үргэнөөр дэлгэрүүлхыень республикынгаа модошодые уряалнабди.

Коллективэй даабаряар:

И. Рябчиков — Хурамхаанай леспромхозой директор, **Г. Малых** — партбюрогой секретарь, **Л. Вихарев** — профсоюзай РК-гай түрүүлэгшэ, **А. Егоров** — главна инженер, **И. Фёдоров** — модо бэлэдхэлэй пунктын начальник, **В. Добрынин** — модо бэлэдхэлэй мастер, **В. Щукин** — бага комплексно бригадын бригадир, **В. Черенков** — тракторист, **А. Котов** — модо шэрэхэ харгын начальник, **Н. Астраханцев** — автопоездын жолоошон, **А. Елизов** — погрузчигай оператор, **П. Седунов** — ахалагша механик.

ЭЛЕКТРОТЕХНИГҮҮДЭЙ ХҮСЭТЭ МАШИНАНУУД

...тротехническэ промышленно... ...хүдэлмэрилэгшэдэй эдэбхитэ... ...шан февралиин 12-то Моск... ...болобо. Зүблөөндэ хабаадагшад ...жэлэй һүүл болотор шиидхэхэ ...нуудаа хэлсээ.

...ай һалбарииe техническэ та... ...үндэһөөрнь шэнэлэн зэбсэг... ...эхиниинь мүнөө жэл ...юм гээд электротехническэ ...ленностиин министрэй нэгэ... ...H. А. Оболенский тэм... ...Тэрэ хүдэлмэриин гол шэг... ...эй нэгэниинь үйлэдбэриие ...мэргэжэлтэй болгохо ажал ...юм.

...приятинуудай коллективүүдэй ...нууд зорилгонууд табигдаһхай. Тусгаарлабал, зайн гал дамжуулхада хэрэгтэй болохо электрическэ зэбсэг түхеэрэлгэ, миллион киловатт хүсэтэй турбогенератор ухаалан зохёохо. ВЛ-80Р гэжэ найман голтой хүсэтэ электровозуудые гаргажа эхилхэ гэхэ мэтын ажал хэгдэхэ байна.

Зүблөөндэ хабаадагшад 1969 оной социалис уялгануудые баталжа абаба.

КПСС-эй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүн, КПСС-эй ЦК-гай секретарь А. П. Кириленко, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшын орлогшо М. Т. Ефремов зүблөөндэ хабаадалсаба.

(ТАСС-ай корр.).

ОРГАНИЧЕСКА ҮТЭГЖҮҮЛГЭ АШАГТАЙГААР ХЭРЭГЛЭХЭ ТУШАА БҮХЭСОЮЗНА КОНФЕРЕНЦИ

Газарые үтэгжүүлһэнэйнгээ, зэргээр, тэрээндэ тэжээл үгэһэнэйнгөө зэргээр ургаса абахаш гээд академик Д. Н. Прянишников хэлэдэг байгаа. Тиигээд органическа ба минеральна үтэгжэл холижо ургасада тэжээл үгэхэдэ, илангаяа ехэ аша үрэ туйлагдадаг байһаниинь дүй дуршал харуулба. Эгээл тэрэ асуудал, тэрэ дүй дуршал мүнөө үеын ажалда бодото дээрэнь хэрэглэхэ тухайда эрдэмтэд ба мэргэжэлтэдэй бүхэсоюзна конференци дээрэ хэлсэгдэбэ. Тэрэ конференци февралиин 12-то болоо.

Томонууд фермэнүүдтэ адуу мал дэбдихэргүйгөөр байлгаха ашагтай һайн технологи тааруулан зохёохо шухала гэжэ хэлсэгдэбэ. Олон ажахынууд тиимэ арга хэрэглэдэг болоожо байнхай юм. Шэнгэн аргал шэбааһа өньһон аргаар арилгаха ба хадагалха түхеэрэлгэнүүдтэйгөөр малай байрануудые бариха проект зохёохо шухала гэжэ конференцидэ хабаадагшад тэмдэглэбэ.

«Нютагай үтэгжүүлгэнүүдэй фабрика» фермэ шадараа байгуулһан тиимэ фермэнүүдэй хүдэлмэрилэгшэдые мүнгэ түлөөһэнэй талаар урмашуулха тухай асуудал конференци дээрэ табигдаба. «Газарай үрэжэл дээшэлүүлхэ тэдэ фабрикануудай» ашаар лэ ургаса дээшэлүүлжэ, газар таряаланай ба мал ажалай продукциин өөрынь үнэ сэн хямдаруулжа болохо юм гэжэ хэлсэгдэбэ.

БурАССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Указ

БУРЯАДАЙ АССР-эй ВЕРХОВНО СОВЕДЭЙ ПРЕЗИДИУМЭЙ ХҮНДЭЛЭЛЭЙ ГРАМОТААР НҮХЭР Н. П. ДРЯХЛОВЫЕ ШАГНАХА ТУХАЙ

Советскэ болон хүдөө ажахын органуудта олон жэлэй туршада һайнаар хүдэлһэнэйнь түлөө, 70 наһаа гүйсэһэнтэйнь дашарамдуулан, тусхайта пенсионер нүхэр **Дряхлов Михаил Пазловичые** Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Хүндэлэлэй грамотаар шагнаха.

Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ А. ХАХАЛОВ.

Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Секретарь К. МАСЛОВ.

Улаан-Үдэ, Соведүүдэй байшан.
1969 оной февралиин 13.

УРИДШАЛБА

Хяагтын аймагай Хүдэриин совхозой шубуушад энэ жэлэйнгээ нэгэдэхи кварталай түсэб болзорһоо уридшалан дүүргэжэ, гүрэндөө 20 000 үндэгэ тушаагаа. Эндэ Н. Н. Андреевэй даадаг шубуунай фермынхид онсо шалгарһан байна.

Тиихэдэ үнинэй шубуушан С. Д. Банзаров өөрынгөө харууһалдаг 1900 тахяаһаа үдэр бүри 800—1000 үндэгэ суглуулжа, түсэбэй дүүргэлтэдэ нилээдгүй хубитаяа оруулаа.

Харин мүнөө энэ фермэдэ үндэгэ суглуулга үдэр бүри нэмэжэ байнхай.

Д. ДУГАРОВ,
манай корр.

Цэдэн ГАЛСАНОВ

ЛЕНИНЭЙ ЯБАҺАН НАНГИН ГАЗАРНУУДА

— «Нүхэдүүд! Зайлашагүй болохо гэжэ большевигүүдэй хэзээ бүхэндэ хэлэжэл байһан хүдэлмэришэн-таряашанай революци боложо түгэсэбэ...»

Владимир Ильич Ленинэй эдэ түүхэтэ үгэнүүд анха тэндэ, Смольнодо, зэдэлэн гаража, сахилгаан мэтэ түргэнөөр бүмбэрсэг дэлхэйе доһолгоо бэлэй.

...Смольный, Смольнинско район. Талмайнууд, сэсэрлигүүд, үйлсэ гудамжанууд, ордон байшангууд... Октябриин ороной түүхэ эндэһээ эхитэй. Тэндэхи али олон үүдэ татан орогты — түрэ засагаймнай түүхын хуудаһануудай үшөө нэгэнтэйнь, үшөө хоёртойнь дахин дахин танилсахабди.

Тиигэжэ бидэнэр ороной эгээл шухала адресаар ерэжэ, Ленинградай эгээл нангин ордоной, агууехэ хубисхалай алтан гуламта — Смольнын богоһо алхабабди. Хүн зон ехэл олон, таһалдаха гэжэ байдаггүй юм байна. Тэндэ ороод байхада, халуун зүрхэнэй уярма, хараса нюдэнэй хайлама уянгатай. Тэндэ ороод байхада, бэшэрэнгы сэдьхэл хүдэлнэ.

Тэрэ һүрөөтэ, тэрэ жабхаланта 1917 оной октябриин үдэрнүүдтэ, Смольнын үүдэнүүд дээрэ харуулда байлсаһан Александр Андреевич Андреев бидэнние актова зал соо угтаба.

— Энэ зал соо Владимир Ильич Совет засаг соносхоо һэн. Энэ зал соо манай түрэ засагай түрүүшын декредүүд түгөөгдөө юм, — гээд Александр Андреевич солдат шэнгеэр сэхэ болоодхино. Революциин солдадай энэ хөөрөөн хүн бүхэндэ хүндэлэгдэдэг байһаниинь дары мэдэгдээдхинэ. — Херсонско үйлсөөр ошоходотнай, түүхэтэ нэгэ боро шулуун гэр байха. Тэрэ гэр соо Владимир Ильич Газар тухай декредэй эхыень бэшэһэн юм. Революциин болоһоной үглөө үглөониинь, октябриин 26-най үүрээр, эсэнги, үргэһэ нойрто дарагданги Ильич тэндэ ошомсооро, столдо һуугаад, бэшэжэ ороһон юм гэдэг. Удаань сай уужа һуутараа, һаяхан бэшэжэ дүүргэһэн суута Декредэй дүрбэ эбхэһэн тэбхэр саарһануудые гаргаад, иигэжэ хэлээ һэн гэхэ:

— Энээниие соносхожо ерээд лэ, олоор хэблэжэ, үргэн зар тунхаг тараахал байна! Тиигэбэл энээниие гэдэргэнь татаад, яба туршаг лэ!

— Мүнөө хаана хүдэлнэбта? — гээд Ленин асууба.

— «Промет» заводто, таблагшаар, гранатна мастерскойдо.

Владимир Ильич завод тушаа, хүдэлмэришэдэй һанал бодол, районно Соведэй профсоюзуудай хүдэлмэри тухай һамһаа дэлгэрэнгыгээр асуужа оробо.

Асуудалнуудтань тодорхой ха-

— Большевигүүдые бү шагнагты! Эдэнэйш Лениниинь хаанаб, хэлэжэ үгэг. Хаанам тэрэтнай? Хаанаб? — гэжэ байжа хашхараад һалабагүй.

— Меньшевик нохос, шамһаа байха хэншье Ленинэй хаана байһыень мэдэхэ ёһогүй, — гэжэ хэлэхэдэм, улад зон намайе шууяса дэмжэн һайшаагаа һэн...»

ХУБИСХАЛАЙ ГУЛАМТА

Тэрэ үедэ түрэһэн гараһан, түмэн зоной этигэл болоһон Эб найрамдал тухай декрет. Газар, уһан тухай декрет болон бусад түүхэтэ зарлигууд эндэһээ удхатай, эндэһээ һабагшатай...

Эдэ бүгэдэн тухай мүнөө революциин үнинэй тэмсэлшэд, буурал сагаан толгойтой ээбии тээбиинэр залуушуулда хөөрэжэ үгэнэ: Владимир Ильичтэй уулзаһан, хөөрэлдэһэн тухайдаа дурдалга домог бэшэнэ. Нэгэ тиимэ дурдалга уншаһанаа эндэ тэмдэглэхэдэ зохисотой шэнги һанагдана.

Үни холын коммунист, элитэ ленинишэ, согтой дорюун хүгшэн Агриппина Ильинична Кругловае ленинградаархин һайса мэдэдэг, үйлсэдэ ябаа һаань, бага ехэгүй амаршалдаг юм гэлсэбэ. Теэд бидэ уулзажа шадаагүйбди. Гэбэшье тэрэнэй бэшэһэн дурдалга уншахада ехэл һонирхолтой байба:

«Арбан долоодохи оной нэгэтэ хабар Бонч-Бруевичэйдэ ошожо ябабаб. Тэдэнэйхи манай Смольнинско районд байратай һэн. Урда тээнь тэдээнэйдэ ябадаг байгааб. Бонч-Бруевичэй һамган Вера Михайловна бидэндэ марксис номуудые уншуулагша юм һэн. Тэрэ удаа ерэхэдэмнишье ехэл баяртайгаар угтажа, эдеэлдэг таһалгадаа оруулба. Тэндэ эдеэ хоол бэлдээтэй байба. Харан гэһээм, саадахи бишыхан таһалга соонһоонь Мария Ильинична, Надежда Константиновна, Владимир Ильич гаража ерээ. Би аягүйрхэжэ, һууха байха газараа олобогүйб. Теэд Вера Михайловна нигэжэ хэлэбэ:

— Владимир Ильич, Грушамнай энэл даа.

рюунуудые үгэбэб. Ильич анхаралтайгаар шагнаха юм. Тиигээд сайлабабди. Бултанаймнай табагууд дээрэ зүһэм-зүһэм хилээмэн, тэбхэр-тэбхэр селедко байба. Владимир Ильич, һамһаа нигэжэ асууба:

— Зай, Тандамнай хэды «монсогор» селедко үгтэбэ гээшэб?

Би эшэжэ улайшабаб. Дуугархадаа би зарим үгэнүүдые буруугаар хэрэглэдэг, буруу гэжэ мэдэжэ байгаад, һурашаһан хадаа дахин лэ тиигэжэл хэлэдэг байгааб.

Ленин башатайгаар энеэбхилэн һууһан аад, удаань бахатай шангаар ханхинаса энеэбэ. Бишье энеэжэ оробоб.

Владимир Ильич нам тээшэ бахан тонгойн татаад, хэлэбэ:

— Груша, һайса хадуужа абагты: большевик хүн, тэрэ саанаа агитатор хүн, үгэеэ зүбөөр хэлэжэ шадаха ёһотой. Зохидоор хэлэжэ һурагты.

Ленинэй Питертэ ерэһэнһээ хойшо партиин хүдэлмэри бусалжа эхилээ һэн. Апрелиингээ тезисүүдые Владимир Ильич манай эндэ, Смольнинско районд, Таврическа ордон соо соносхоо юм. Июльдэ болоһон үйлэнүүдэй һүүлээр хубисхалай дайсад Ленинние барижа тушаахаяа һанаа бэлэй, тиихэдэнь хүдэлмэришэн — большевик С. Я. Аллилуев ехэл найдамтай байраяа Ильичтэ үгөө һэн. Ленин удаань тэндэһээ Разлив ошоһон байгаа. Питер бусалжа, бурьялжа байба. Меньшевигүүдтэ харюу сохилто үгэжэ байбабди. Нэгэ тиимэ митинг һанаандам ороно. Би үгэ хэлэхэ ёһотой байгааб. Амааш ангайжа үрдеэдүй байтарни, хардалгын хашхараан гараба.

Таврическа ехэ зал соо Апрелиин тезисүүдые соносхоходонь байлсаһан, альга ташалсаһан золтой Агриппина Ильинична Круглова революциин бусад олон ветерануудтай хамта эндэ ерэжэ, хараһан үзэһэнөө тон зүбөөр, ойлгосотойгоор тайлбарилан хөөрэдэг юм гэжэ манай экскурсиие эрхилэгшэ эхэнэр энхэрэл хүндэлэлтэйгөөр дуулгаа.

Газаашаа гарабабди. Часыгаа хараад гайхалсабабди: үдэшэлэн орой болоһон байха ёһотой аад, гэгээн сагаан үдэр байна, электрын галшье носоодүй. Зүб даа, Ленинэй хотын гэгээн сагаан һүни энэ ха юм! Хахад һүни газаа газетэ уншажа ябаһан уладые харабабди. Хахад һүни сэсэрлиг соо инаг дураяа хэлсэжэ һууһан эдир хоёрые сошооногүйбди. Хахад һүни... Оройдоошье һүни бэшэ, гэгээн сагаан үдэр. Оройдоошье үдэр бэшэ, гэгээн сагаан һүни.

Үдэр һүниеэ холиһон байгаалиин гэгээн толон соо умбажа, Смольнын шаргал шэжэр байшан өөрөө гэрэл түгөөжэ байһан шэнги үзэгдэнэ. Сэлмэг арюун тэнгэри өөдэнь харахада, ордоной үндэр дуулга дээрэ Улаан туг далбана...

«Революциин штаб болоһоороо совет арадуудта дотор һанагдадаг энэ ордоной нэрээр Ленинградай нэгэ томо район Смольнинско гэжэ нэрлэгдэнхэй. Энэ районой үйлсэ гудамжанууд, парк талмайнууд эдир залуу Ильичые яһала үзэһэн байна. Эндэ Ильич хүдэлмэришэдэй марксис кружогуудые хүтэлбэрилһэн, хүдэлмэришэдэй байдалые шэнжэлһэн, Н. К. Крупскаятай анха танилсаһан юм. Эндэ, Крупскаягай байрада, «Хүдэлмэришэн ангиие сүлөөлхын түлөө тэмсэлэй холбооной» Владимир Ильич түрүүтэй хүтэлбэрилхы бүлэг «Хүдэлмэришэдэй хэрэг» гэһэн нюуса газетые хэблэлдэ бэлдэжэ, түрүүшын номерые хэлсэһэн байна. Эндэ, арбадахи Рождественскэ үйлсын нэгэ гэртэ, Владимир Ильич ородой түрүүшы хубисхалай түлэг дунда хилын саанаһаа бусажа ерэхэдээ байрлаһан, тэндээ хахад һара пропискагүйгөөр байһан юм. Хаанай тагнуулшадһаа бэеэ нюужа, хэдэн олон байра һэлгэһэн байгаа, мүнөө тэдэ бүхэнэйнь үүдэн дээрэ дурасхаалай самбарнууд хадаганхай...

«Смольнын оршон тойрон газарнуудаар хэзээ хэзээнһээ соло суугаа дуудуулһан эрэлхэг зоригтойород хүнүүд байрлаһан һурагтай. Үни урдын «байрын дэбтэрнүүд» соо үзөө һаа, нажарай саадай хажууда хоёрдохи Александр хаанай ами наһанда халдаһан студент Д. В. Каракозовой, «Арадай сүлөө» гэдэг бүлгэмые ударидагша Андрей Желябовай, суута Софья Перовскаягай, Шлиссельбургын шулуун «тулам» соо хатаһан Н. А. Морозовой нэрэ обогууд дайралдаха. Эндэ, Хуушан-Невскэ проспектдэ, оюун бэлигтэ оншо мэргэн ухаалан зохёогшо Николай Кибальчич гар бомбо дархалаад, тэрэнь 1881 оной мартын нэгэндэ хаание тэһэ нэрбэһэн байха. Эндэ, элдэб үе сагуудта, ородой уран һайханай, ухаан эрдэмэй омогорхол болоһон оюутан — Стасов, Достоевский, Станюкович, Успенский, Салтыков-Щедрин, Чехов болон бусад ажаһууһан юм...

«Мүнөө энэ район дэбисхэр талмайнгаа талаар, хүн зонойнгоо талаар, ажахы болон соёл сурталайнгаа талаар бүхэли город болохоор юм. Һууриин зонойнь тоо хоёр зуун мянга: 20 гара мянган коммунистнууд, арбан таба мянган комсомолшууд эндэ Ленинэй нангин суртал нэбтэрүүлэн бэелүүлнэ. Эндэ зуугаад промышленна, барилгын болон транспортна предприятинууд, эрдэм-шэнжэлгын хорин табан институт болон түсэблэлгэ-зохёолгын эмхинүүд ажаллана. Таби гаран һургуули, техникум, училищинүүд бии. Гэхэ мэтэшэлэн...

«Агууехэ Октябриин байлдаанuудта бэеэрээ хабаадалсаһан, тэрэ үеые һайн мэдэхэ, Ильичые хараһан, тэрээнтэй уулзаһан, хөөрэлдэһэн үнинэй коммунистнууд эндэ олон. Революциин гурбан зуугаад ветеран эндэ засаг түрын дээдэ шагналнуудта хүртэнхэй. Смольнын үнинэй большевигүүдэй совет гэжэ эмхи хүдэлмэрилнэ. Тэдэнэр түрэл багша Ильичэй арюун һайхан түхэл дүрые мүнөө һанан дурдан, арюун нангинаар сахиж байдаг. Тэдэнэрэй хөөрөөнһөө Владимир Ильичэй ами наһан, бүхы намтар бүлэг-бүлэгөөрөө гаража, хэдэн үеын орой дээгүүр тэмсэлэй зориг бадаруулна. Ахынь алуулһан ушар, түрүүшынь революционно алхамууд, түрмэ, сүлэлгын хатуу хашалтанууд, эмиграциин хохидолто он жэлнүүд, дайсадай тагнуулшадһаа бэеэ нюулга, зэбсэгтэ тэмсэлдэ бэлдэлгэ, тэрээниие хүтэлбэрилгэ, революциин түрүүшын жэлнүүдэй үедэхи хэлэшэгүй шанга ажал — эдэ бүгэдые нэгэн доро зураглаа һаа, хэды ехэ хүсэтэ зохёол болохоб?! Хоридохи зуун жэлэй эхин дээрэ абтаһан Ленин гэһэн дабхар һайхан нэрээрнь энэ ехэ зохёолой гаршагые совет арадууд алта, мүнгөөр һиилэнэл!

Гансаханшье совет арадууд бэшэ, мүн бүхы дэлхэйн хүн түрэлтэн энэ гаршагые үндэһэ яһатанайнгаа угай угалзануудаар гүрэлсэнэ.

Ленинэй байгуулһан Коммунис Интернационалай нэгэ хуралдаанда Энэдхэг оронһоо ерэһэн делегат ашата багша Лениниие нигэжэ магтаһан байдаг: «Хүн түрэлтэнэй эгээл һайхан амгалан түрэлтэ түлөөлэгшэ». Тон зүб, тон тодорхой сэгнэлтэ! «Ленин бүхы бэе махабадаараа — ами наһанайнгаа али бүхы хаба абьяасаар байлдаанда ябаа» — гэжэ француз арадай бэлиг дээжэлһэн Ромен Роллан хэлэһэн байдаг.

«Ленин — тон юрын, тон хэшээлтэй, тэрэ мүртөө тон холо бодолтой, нугаршагүй хатуу хүн» — гэжэ суута американ коммунист, зохёолшо, мүнөө Улаан талмайн хоймортохи Кремлиин нангин ханада мүнхэрһэн Джон Рид бэшэһэн байдаг.

Совет ороной дайсадшье, Лениндэ зүриһэн улас түрын ябуулгашадшье сэсэн сэбэр ухаан бодолыень хиртээжэ шадахагүй байшоо. 1920 ондо Ленинтэй уулзажа хөө-

---

Комсомол — партиин халаан

АЖАЛДАА КОММУНИС ЁҺООР ХАНДАНА

«Ургажа ябаа үетэнэймнай ушар ёһо һайнаар мэдэдэг байха тудам коммунис байгуулалтын түсэбүүд бүри амжалтатайгаар бэелүүлэгдэхэ. Соёл сурталай, политическэ талаар ехэ этигэл түгэлдэр, эрдэм бэлиг ехэтэй, эмхитэй ба журамтай, ямаршье бэрхэшээлнүүдһээ, туршалгануудһаа түбэгшөөн айдаггүй хүнүүд лэ социалис байгуулалтын үмэнэ түүхын табиһан зорилгонуудые нэрэтэй солотойгоор дүүргэжэ шадаха байна».

(ВЛКСМ-эй 50 жэлэй ойдо зорюулһан КПСС-эй ЦК-гай тогтоолһоо).

Станогой хажууда гү, али ямар нэгэ харюусалгатай участогуудта ажаллажа байһан залуушуулые харахада, һанаа сэдьхэл дүүрэнги байдаг. Ургажа ябаһан залуу үетэн хадаа манай предприятиин ёһотойл «алтан» кадрнуудынь байхаһаа гадна, заводоймнай шарайе залуу, гоё шэнжэтэй болгожо харуулна гээшэл.

Манай предприятиин хүдэлмэридэ атаархаһан залуу хүбүүд, басагад хүдэлмэридэ орохо хүсэлэнтэй үдэр бүхэндэ ерэжэл байгша.

— Арбан класс дүүргэнхэйб. Хүдэлмэридэ намайе абыт даа, — гээд, хүдэр шанга бэетэй хүбүүдэй, налагай урин зантай басагадай хандахада, тэдэниие аргатайл байбал, заводтоо ажалшан болгожо абадаг гээшэбди. Тиигэнгүй яахабши! Һургуулида һуража, эрдэм бэлигтэй болоод, ажалай арюун замда орохоёо хүсэжэ ябаһан, обществодоо аша туһатай хүнүүд болохоёо зориһон эдир залуушуулай эрмэлзэлые заатагүй хангаха баатайбди. Энэмнай нэгэ талаарал манай партийна организациин нангин хэрэгынь болоно бшуу.

Теэд республикынгаа томохон предприятинуудай нэгэн болохо приборнуудые бүтээдэг манай заводой залуу ажалшад юрэнхы дунда һургуули дүүргэһээрээ һанаагаа амардаггүй, коллективэй дунда хүмүүжэнэ, һурана, мэргэжэлтэй болоно. Коммунис партиин хэрэгтэ, марксизм-ленинизмын сурталда үнэн сэхээр һургагдаһан, Эхэ оронойнгоо түлөө бэеэ үгэхөөр хүмүүжүүлэгдэһэн залуушуул ажаллахадааша бэрхэ байдаг. Мүнөөнэй залуу үетэниие иигэжэл коммунис ёһо заншалда һургаха гэжэ партимнай холодоо маанадые һургана бшуу.

Комсомолшууд болон залуушуулые хүмүүжүүлхэ хэрэгтэ партийна организацинууд, бүхы коммунистнууд анхархашье ёһотой. Комсомолой ажал ябуулгые партийна организацинуудай зүгһөө хүтэлбэрилхэ үүргын ямар удха шанартай байһан тушаа КПСС-эй XXIII съездын резолюци соо тодорхойгоор хэлэгдэһэн байдаг. Комсомолой организацинуудай үдэр бүриингөө хүдэлмэри ябуулхадань дүршэлтэй коммунистнуудые хабаадуулбал, тэдэниие улам эдэбхижүүлхэ, үүсхэлтэй болгохо, партиингаа табиһан политикые бэелүүлгэдэ үргэнөөр хабаадуулха аргатай болонобди. Урдань партийна олонхи организацинууд комсомолой хүдэлмэридэ багашагдаар лэ анхаралаа табидаг, һуллаар нүлөөлдэг һэн. Тиимэһээл зарим залуу үетэнэй комсомолоор дамжан партида ороходонь, дахин тэрэниие комсомолой хүдэлмэридэ хабаадуулха гэжэ оролдолго гаргагдадаггүй байгдаа. Энээнһээ уламжалан, комсомолшуудай дунда хүдэлмэри эмхидхэлгэдэ, коммунистнуудай үүргэ болон нүлөөнь бага болоһон байха юм.

Нёдондо июнь һарада заводоймнай коммунистнууд суглаан дээрээ комсомолые ударидаха талаар Красноярска хизаарай партийна организациин ябуулдаг хүдэлмэри тухай КПСС-эй ЦК-гай тогтоолые зүбшэн хэлсэһэн юм. Тиигэжэ коммунистнууд өөрынгөө хүдэлмэридэхи горитой дутагдалнуудые элирүүлээ һэн. Юуб гэхэдэ, комсомолшуудай суглаан сасоогоо зарлагдадаггүй, залуушуул ажал хүдэлмэридөө эдэбхи үүсхэлгүйгөөр, оролдосо багатайгаар хандадаг байһан. Гадна тэдэниие эрдэмтэ һургаха хүдэлмэри мүртэйгөөр эмхидхэгдэдэггүй бэлэй. Иигэжэ манай заводой аяар 200 гаран комсомолшууд ямаршье һуралсалда ябадаггүй байһаниинь элирээ ха юм.

Энээнэй шалтагаан юун дээрэһээ ушардаг байгааб? Сэхынь хэлэхэдэ, заводоймнай партийна организаци комсомолой хэрэг үйлэ тушаа анхаралаа табидаггүй байгаа бшуу. Тэдэниие хүтэлбэрилхэ талаар партийн эхин организацинууд хүдэлмэреэ хангалтагүйгөөр ябуулаа. Тиигээд коммунистнууд суглаан дээрээ хэлсэхэдээ, партийна организациин комсомолые ударидаха талаар Красноярай хизаарай ябуулһан хүдэлмэри тухай КПСС-эй ЦК-гай тогтоолые бүри мүһэн һайшаажа, тэрэнэй заабариие үндэһэн хэрэг болгон, комсомолой организациие бодотоор, аха ёһоор ударидаха хэмжээ хараалһан, шиидхэбэри абаһан байгаа. Мүн энэ суглаан дээрэ тусгаар хэмжээ ябуулганууд хараалагдаа. Партийна организациин зүгһөө комсомолдо туһаламжа хүргэхэ тухай зүбшэхэдөө, заводой ВЛКСМ-эй комитедтэ, эхин организацинуудтань урдань комсомолой хүдэлмэридэ ябаһан, залуушуулай дунда хүдэлжэ шадаха, эмхидхэхы дүршэлтэй залуу коммунистнуудые габиха гэлсээбди.

Мүнөө ВЛКСМ-эй комитедэй 13 гэшүүдэйнь долоониинь коммунистнууд болоно. Цехүүдэй комсомолой эхин организацинуудай секретарьнараар табан коммунист һунгагданхай. Зүгөөр манай заводто залуушуул олоороо хүдэлдэг. Тиимэһээ цехүүдэй комсомолой организациин секретариин уялга бүришье харюусалгатай юм. Тэндэ станогой хажууда түрүүшынхеэ ажаллажа байһан хүнүүд олон байха. Тэдэниие ажалдань абьяастай болгохо, һургаха хэрэгтэй. Бодоошье үзэхэдэ, юрэнхы дунда һургуули дүүргэһэн байгаашье һаа, залуушуул орёо оньһотой станогой хажууда хүдэлхэдөө түрүүшын үедэ түдэгэсэдэг, ядардаг гээшэ. Тиимэ хүбүүд, басагад дүршэлтэй слесарь, токарь болон бусад мэргэжэлтэдтэ заагдажа һурана. Залуу хүн бүхэнэй ажалдаа ямараар хандажа байдагыень комсомолой организаци ходо шалгажа, хэндэ ямар туһаламжа хэрэгтэй байһыень элирхэйлдэг. Тэрэнһээ гадна заводой партийна комитедэй хоёр гэшүүд комсомолой эхин организацинуудай хүдэлмэриие хинан шалгажа, туһаламжа хүргэжэ байдаг.

Нёдондо декабрь һарада парткомой заседани болоо һэн. Тэрэн дээрэ цехэй парторг А. М. Илюснинэй элидхэл шагнагдаа. Комсомолой хүдэлмэридэ партийна эхин организацинуудай ямараар нүлөөлдэг тухай асуудал зүбшэгдэбэ. Цехүүдэй парторгнууд, комсоргнууд тиихэдэ һанамжа дурадхалнуудаа оруулһан, дүй дүршэлөө халан андалдаха арга олоһон байна. Илангаяа цехүүдэй партийна эхин организацинуудай секретарьнар нүхэд А. Илюснин, А. Пономарев, В. Антоненко, А. Кокина гэгшэд комсомолой эхин организацинуудта нилээд туһалдаг.

Комсомолшууд болон залуушуул алибаа һуралсалда олоороо хабаадуулагдана. Мүнөө политическэ һуралсалай долоон кружок эмхидхэгдэнхэй. Илангаяа пропагандист Ю. С. Трунинай хүтэлдэг кружогой хэшээлнүүд һонирхолтой, ойлгосотойгоор үнгэрэдэг юм. Тэрэ өөрөө эдэбхитэй коммунист, партийна даабаридаа харюусалгатайгаар хандадаг. Мүнөө дала гаран хүнэй хабаададаг «Кругозор» гэжэ кружогто нийтэ-политическэ, экономикын, эстетикын асуудалнууд шудалагдана. Һурагшад гараһан материалаа гүнзэгыгөөр ойлгожо, хадуужа абахые оролдоно. Совет үеын залуушуул гансашье ажал дээрээ жэшээ харуулха бэшэ, харин хаанашье ябахадаа, эстетическэ хүмүүжэлтэй, нийтын ёһо заншал нарийнаар сахидаг, общественный дунда гоё һайхан ябаха ёһотой ха юм. Коммунист нүхэр Трунин энэ кружогой хэшээлнүүдые үнгэргэхэдөө һайн жэшээнүүдые баримталан харуулдаг, залуу үетэниие коммунис ёһо заншалда һургаха гэжэ холодоо оролдожо байна. Мүн пропагандистнууд Н. Федоров, В. Панкин, Т. Ткачук болон бусадай эмхидхэһэн хэшээлнүүд һонирхолтой байдаг.

Коммунистнууд болон залуушуул ажалда дуратайгаар хүмүүжүүлэгдэжэ, коммунис ёһо заншалда һургагдажа байхадаа, заводойнгоо табиһан зорилгые амжалтатайгаар бэелүүлэлсэнэ. Үнгэрэгшэ жэлдэ комсомол-залуушуулай олон бригаданууд мүрысөөндэ шалгараа. Нүхэд Г. Г. Афанасьевай даадаг бригада комсомолойнгоо алдарта 50 жэлэй ойе һайн амжалтаар угтажа, мүрысөөндэ түрүү һуури эзэлээд, «ВЛКСМ-эй 50 жэлэй нэрэмжэтэ» гэһэн алдар солотой болонхой. Нина Фетисова, Мария Зубакина гэгшэдэй ударидадаг комсомол залуушуулай бригаданууд баһал нэрээ нэрлүүлжэ ябана. Заводоймнай слесарь Мария Зубакина групп-комсоргоор хүдэлдэг, ВЛКСМ-эй заводской комитедэй гэшүүн, КПСС-эй гэшүүндэ кандидат. Мүн цехэй комсомолой эхин организациин секретарь Алла Брошевцева январь һарада КПСС-эй гэшүүндэ кандидаар абтанхай. Тэрэ өөрөө комсомолой эхин организациин хүдэлмэриие һайнаар эмхидхэжэ байхынгаа хажуугаар, Зүүн Сибириин технологическа институдай табадахи курсда һуража, инженер мэргэжэлтэй болохоёо байна. Комсомолшуудай, залуушуулай дундаһаа шалгарһан эрхимэй эрхимүүд партида зууршалагдажа, партийна организациимнай хүсые бэхижүүлнэ. Үнгэрэгшэ жэлдэ 21 хүн партида абтаа.

Мүнөө үедэ предприятиимнай комсомол, залуушуул харюусалгатай зорилго урдаа табинхай. В. И. Ленинэй түрэһөөр 100 жэлэй алдарта ойн хүндэлэлдэ дэлгэрһэн мүрысөөндэ тэдэнэр эдэбхитэйгээр хабаадалсаха гэжэ шиидэнхэй. Заводой комсомолой комитет, залуу үетэнэй мүрысөөнэй гурим баталаа һэн. Тэрэнэй ёһоор комсомол-залуушуулай бригада бүхэн В. И. Ленинэй түрэһөөр 100 жэлэй алдарта ойдо зорюулан абаһан социалис уялгануудаа бодото хэрэг дээрэнь дүүргэхын түлөө тэмсэнэ. Мүрысөөнэй дүнгүүд гаргагдахадаа, цехүүдэй комсомолой организацинуудай ургалтые, хэды хүниие партида орохоор бэлдэжэ байһые, союз доторхи хүдэлмэриин, һуралсалай ябасые хараадаа абаха байна. Мүрысөөндэ түрүүшын гурбан һуури эзэлһэн бригаданууд ойн баярай вымпел болон мүнгэн шангуудта хүртэхэ. Түрүү гараһан цехүүдэй комсомолой организацида ВЛКСМ-эй комитедэй дамжуулгын Улаан туг болон «заводой комсомолой эрхим организаци» гэһэн алдар солотой болгогдохо.

Комсомолшууд, залуушуулай һайн һайхан үүсхэлые, ажал хэрэгыень партийна комитет һайшаан дэмжэжэ байдаг. Мүнөө манай заводой залуушуул мүрысөөндэ жагсажа байхадаа, В. И. Ленинэй түрэһөөр 100 жэлэй ойе ажалай амжалтаар угтаха, табан жэлэй түсэбые болзорһоонь урид дүүргэхэ гэһэн хүсэлэл эрмэлзэлтэй.

В. ВОРОНОВ,
Улаан-Үдын прибор бүтээлгын заводой парткомой секретарь.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Кабанскын аймагай «Шергинский» совхозой түрүү механизаторнуудай нэгэн Лаврентий Заяханович Моксонов.

Ц. ТЫХЕНОВЭЙ фото.

ҮБГЭН МЕХАНИЗАТОР

Тойроод хон-жэн. Үглөөнэй наранай үшөө үндыгөөдүй байхада хүйтэн манатай агаарые хаха зуран, «Беларусь» тракторай абяан холоһоо сууряатан дуулдаба.

Тракторай абяагаар Хурамхаанай совхозой Далсайн модоной участогайхид ажалайнгаа ээлжээтэ үдэртэ бэлдэжэ захалнад.

Иигэжэ хорин зургаан жэл трактор жолоодоһон Радна Бадмаевич Молодаевай ажалай үдэр эхилнэ.

Пенсидэ гараһаншье һаа, Радна Бадмаевич дуратай ажалаа орхижо шадаагүй, үшөөл шинраг-шамбай зандаа, үдэр бүхэндэ трактор агтаяа жолоодожо үргэлжэлүүлһээр. Энэ хүн бүхы түхэлэй тракторнуудые ямаршье бэрхэ инженерһээ дутуугүй мэдэдэг гээд нютагайхидынь хэлсэдэг.

— Тракторайнгаа абяа дуулаагүй һаа, һанаа амар һууха, байхашье газараа оложо ядадагби, — гэжэ жаран хоёртой үбгэжөөл даруухаанаар энеэбхилэн хөөрэнэ. — Намтай хамта манай участогта Алексей, Екатерина Капустинтан, тиихэдэ минии хүбүүн Батор ажалланад. Унтаха, хэбтэхэгүй ямар үбгэжөөл гээшэбши гэжэ Алексей шоглодог.

Иигэжэ хэлээд, Хурамхаанай түрүүшын тракторист, эршэтэ ажалаараа зонойнгоо дунда суурхаһан Радна Молодаев бодолгото болон һууна. Залуугайнь үе, тракторай жолоо түрүүшынхеэ бариад, хүнэй гараараа хүрөөгүй газарые урбуулан, бураздаа гаргаһанаа һанаадхиба хэбэртэй. Тэрэ гэ-

АРАДАЙ ХИНАЛТЫН КОМИТЕДҮҮДТЭ

...айхи хадаа кухнидаа зохид, гоё амһартатай байһайбди гэжэ ... Эмаль гүйлгэһэн амһарта бүтээдэг Кировэй нэрэмжэтэ за-...вода үзэмжэтэй һайн амһарта наймаанда гаргана. Тиигэбэшье ...нэ зоной хэрэглэдэг, үнгэлжэ гоёоһон, түхэлөөр зохихон гүсэ, ..., табаг, буузын жэгнүүр һүүлэй үедэ хомор гарана.

...мар шалтагаанһаа энэ заводойхид хүнэй хэрэглэмжэ муугаар ... гэжэ арадай хинагшадай һонирхоходо, олон дутагдал то-... Юрэнхы продукцяараа түсэбөө дүүргэнэбди гэжэ һанаагаа ..., бүтээхэдэ бэлэхэн бэшэ зарим зүйлнүүдые үсөөнөөр гар-... байба.

...одорхойлон хэлэбэл, 14 янзын амһарта хэхэ даабаритай аад, ...аод үнгэрһэн жэлдэ миил 7 янзаарнь түсэбөө дүүргээ. Дурсаг-... амһартануудаар даабаринь бүришье мууса бэелүүлэгдэһэн ... Дүн хамта 600 мянган хэһэг эмалированно элдэб амһар-...гароошо жэл худалдаа наймаанай эмхинүүдтэ дутуу эльгээгдээ. ...шаг Улаан-Үдэ городой Советскэ районой арадай хиналтын ...тет Кировэй нэрэмжэтэ заводой директор нүхэр Г. Э. Ателегэй, ...шэ инженер нүхэр Э. Б. Суздальницкиин тоосоо шагнажа, ...ай үргэн хэрэглэлэй эд бараа гаргаха түсэбөө жэншэдгүй дүүр-... байха эрилтэ хэбэ. Тиин заводой хүтэлбэрилэгшэд зоной ехээр ...гдаг амһарта элбэгээр үйлэдбэрилжэ худалдаа наймаанай эм-...дтэ эльгээдэг болохын тула, предприяти доторойнгоо техноло-...гиин түхеэрэлгэнүүдые шэнэдхэн һайжаруулхаар уялгалагдаа.

* * *

...лаан-Үдын аймагай колхоз, совхозууд үрэһэ хүрэнгэеэ тарил-...д зэргэ бэлдэнэб гэжэ арадай хиналтын районно комитет ...ан байна.

...үрэнгын ороо̄һо тарилгын шанарта хүргэхэ, зүбөөр хадагалха ... «Улаан Оронго» колхоздо илангаяа муугаар сахигдана гэжэ ...лэгдээ. Үрэһэндэ гэжэ таһалагдаһан хэдэн мянган центнер ...инь бүхы тоогуут дээгүүр тараагдашанхай, саһа һалхинда ..., хорожо хэбтэнэ. Үрэһэнэй шанар шалгахада, хүрэнгын 100 ...нь буртаг үбһэнэй, ондоошье элдэб холисотой, 50 процентнь ...гээр ехэ байшоо. Ороо̄һые томо жэжээрнь илгаха хүдэлмэри ...хидээгүй.

...рэһэнэй ороо̄һо сэбэрлэхэ, зүбөөр хадагалха, тарилгын шанар-...дэхын тула шухала хүнүүдые, техникэ, машинануудые хүдэл-...ь колхозой правленидэ арадай хиналтын комитет дурадхаа. ...колхоойнгоо үрэһэ хүрэнгэдэ хайша хэрэгээр хандаһанайнь тү-...правлениин түрүүлэгшэ нүхэр Осодоевто шанга һануулга хэг-... главна агроном нүхэр Мункуевта, главна инженер нүхэр Мок-... дангодолто сонос хогдоо.

СОЦИАЛИС ОРОНУУДТА

...ай Демократическа Республикада электромоторнуудые ...граха завод Венгриин Арадай Республика барижа байна. ...одто хүдэлхэ Вьетнамай 140 хүбүүд, басагад Венгриин ...ууд та практика гаража, ажалай һайн дүршэлтэй боло-... ...РАГ ДЭЭРЭ: баригдажа байгаа заводой главна инженер ... Три, инженер Нгуен Вьет Данг гэгшэд практика гара-... залуу хүдэлмэришэдые шалгажа байнад.

МТИ—АПН-эй фото.

...лис Румынида залуу ...хүмүүжүүлгэдэ үдэр ... анхарал хандуулагда-... Ганса 1968 ондо гүрэнэй ... багашуулай һураха ...й 3 мянган комнато ба-...һан байна.

...РАГ ДЭЭРЭ: Бухарестдэ ...гдоһон 205-дахи һургуу-...

ТАСС-ай фото.

БУУРАЛ САЯНАЙ БУЛГАШАН

(ОЧЕРК)

НАБТАРШАГ хүнэй хүйһэсөө шахуу бар тайгын тунга саһан соогуур санатай, бата бэетэй, буу үргэлһэн, хүнгэхэнөөр хубсалһан эрэ хүн яаралтайханаар һолжорон дабхина. Үбэлэй наран үндэр томо хушануудай сэн-бүн болошоһон үдхэн шэлбүүһэд соогуур гульдиран, энэ ябагша сагаан халаадтые онигодожо ядаһандал доошоо һолжорно. Һэрбэгэд гэһэн юумые тэрэ хүнэй хурса хара нюдэн алдахагүй. Ойн абяанда дүршэжэ, һонор болоһон шэхэниинь ямар амитанай хүдэлһэн, гүйһэн шэмэээ тэрэ доронь илгаруулаад хидаг. Хадын хярада гараад, набтуул шэрэнгитэй хүнды руу саһана залаба. Нёдондо эгээл энээхэн хүндын эхин багһаа хоёр булга бараад ошоһоноо һанана.

Нэгэниинь амяарлан ургаһан хушада аһаад, холо ошонгүй тэндээ баригдаа. Нүгөөдэнь терьедэжэ зобоогоо һэн. Харанхы үглөөнһөө хойшо мүрынь мүшхөөд, үдэшэ багтал анюулжа һалаа.

Булган гээшэ байрлаха газараа мэдэдэг. Теэд, мүнөөшье энэ ангуушанай золынь болохо аалам. Булган эндэ лаб байһан лэ байха гэжэ һанагдана. Теэд хүн урдахи ябадалаа яажа мэдэхэб даа.

Жалга ташаан уруудажа ябатарнь, зуугаад метрэй зайһаа хоёр хандагай обёороод, үгсэлүүр өөдэ хатар табилдан арилшоо. Үглөөнһөө хойшо хамта найман хандагай хараба. Һархагар эбэртэй, ута хүзүүтэй, мантан гоё бэетэй, тайгын эзэн, ёһотой шэмэг гэгдэдэг. — эдэ амитадые хэн һайхашаадаггүйб даа.

Шаргал сагаан һүүлнүүдэйнь хабталзахые, саһанай сагаалхихые хаража, байрадаа нэгэ хэһэг зогсобо. Арадаа байһан буугаа хүдэлгэбэгүй. Бражоньер һаа үнил шагаанхай, шабхаяа татанхай байха һэн.

Сохынгоо хүлһэ аршан, папиросоо гаргахадаа бодолгото болоно хэбэртэй.

«Оройшье болошобо даа. Байсэ хүрөөд, булганай мүрэй үгы һаа, тэндээ хонолго түхеэрхэһээ ондоо арга һалаа».

Малаан толгойтой хүндэл адли ялан ёбогор шулуутай байсада хүрүүтэй ябахадань, булганай шэнэхэн мүрнүүд дайралдажа эхилбэ. Жэм дээрэнь хургаараа дараад үзэбэ. Эртэ үглөөгүүр гүйлдэһэн янзатай. Бүһэдэнь хабшуулаатай хабхаануудаа абажа, гурбан ондоо тээ зүүгээд, мүр сараагаа сагаалжа, ерэһэн харгыгаараа һөөргөө бусаба. Хонохо газараа шэлэжэ олоод, саһа этэжэ, хуурай мүшэрнүүдые суглуулжа обоолторнь, үдэшын боро хараан — бүдэг бадагхан болоо һэн.

ГАЛ!.. Амигүйшье һаа, гал хүнэй нүхэр гэжэ дэмы хэлсэдэггүй. Бадарһан түүдэгтэй хөөрэлдэжэшье, бодолоо хубаалдажашье болодог лэ. Нима Базарович манеркээрээ дүүрэн саһа шэглэжэ хайлуулаад, сайгаа табиба. Хүлһэ лэбшэжэ нойтон болошоһон хубсаһаяа хатааба. Тойроод байһан лүнхэгэр харанхые түүдэгэй гэрэл саашань тууна. Тоомгүй үхибүүдтэл пишаганалдан, пяс-тас харайлдан, уб улаахан ошохонууд дүрбэн зүг тээшэ саб сагаахан саһа руу шургажа, тэрэ дороо хаб хара толбохонууд болоодхино. Халуун сайгаа яаралгүйхэн оошожо һуһан Нима Базарович түүдэгэйнгээ дэргэдэ бодолоо бисалгана.

Бэдэржэ ерэгшэдэй зол болоходоо, Нима Базарович гэртээ байба. Үргэдэй дары ошохо болобош. Баабгайнууд 46 хашараг унагаагаа! Бэлэн байһан таба һүрдэгөө абаад, ойн эхин хүрэтэр машинаар хаюулаад, хонон ябажа Үргэдэй хүрэбэ. Айшаһан адуулгашад Нима Базаровичые харахадаа, ехээр баясаба.

Нэгэндээ нэтэршэһэн баабгайнууд унагааһан һэе дээрээ ерэжэ уланхадана; үдэр, һүнигүй ойн соорхойһоо һаланагүй гэжэ дуулахадаа, «годооролдоһон золигууд!» гэжэ Нима дуугараад, хүрэнгэ ужа ундаяа харяамсаараа буугаа һомолоо. Шуургад жалга малшадай байраһаа балайшье холо бэшэ. Һэбшээнэй хаанаһаа һабаһые мэдэжэ абаад, Шуургад жалгада бажуулгаһан хашарагуудай һэеын доодо талаһаа тойрожо дүтэлбэ. Баабгай мэхэтэй. Буутай хүниие обёоржорхибол, бүглүү газарта хоргодожо, гэнтэ добтолдог. Хуушанай ангуушан Нима Базарович яагаад дүрэеэ буляалгаха һэм. Тингэбэшье гэнэдэжэ болохо. Хэды олон баабгайтай нюур нюурааа тулалдабашье, энэ болотор нэгэтэшье оһолдо ороогүй байха. Һэргэг нариинаар жалга тээшэ маряажа эхилбэ. Абяархаһан мантан томо баабгай һэеэ хаяад, урдаһаань гаража ерэлэй. Нима Базаровичай зүрхэн сохидолоо оройдоошье түргэдхэбэгүй. Бэеэ үрниги, биб гэһэн бартахи хойто хоёр хүл дээрээ бодоодхёо. Тэрэ дары буугай абяан хүбшын оёор доһолгобо. Муухайгаар орилһон баабгай урдаһаань гурба харайгаад, орондог шарбашаба. Хойноһоонь хоёрдохинь гараа. Нюдэ сабшахаа зуура буугай шабха татагдаад, тэрэньшье тэндээ хүдэлбэгүй. Хоёрхон баабгай аад. 46 хашараг альгадажа шуһанда уланхадаад, аашаа гаргажа байгаа бшуу. Теэд мэргэн ангуушанай хоёр тобшоор шархяа хатааба ха юм.

— Һэ, шудхэрнүүдэй нэгэ хашараг бариһан доронь тэндэ байхаяа лагаабиб, — гэжэ шангаар дуугараад, сайтаа ужа садаһан ангуушан түүдэгһээ гурба-дүрбэн алхам зайлажа гүнзэгы саһа хонхойлгон, өөдөө хараад хэбтэшэбэ.

Бү гайхагты, наһаараа ой маханан энэ ангуушамнай ямарханшье хүйтэндэ хүбшын саһаар хүнжэл, дэбдихэр хэжэ һураһан шуу. Теэд мүльһэтэй уһанда шунгадагуудые мэдэхэ зон балай гайхаад орхихогүйл хаш. Багса багса зуруул ноосоогоод, дээшэнь харуулан хадхаһандал, тэнгэриин мүшэд сая түмэн аад, дүтэ дүтэ хадхаатай шэнги. Нилээхэн зай гаталжа, эсэн татаһан ангуушан нюдөө анимсаараа, нойрой хүнгэн долгиндо үлгыдүүлнэ.

Үүр сайһан хойно һэрихэдэнь, саһан орохоор забдажа, үнэһэн хүхэ үүлэд үйрэлдэн байба. Нарибтар унаангиин һүнэжэ эхилһэн сог дээрэ мүшэр хухалжа хаяад, гараа хүлшөөжэ, сайгаа табиба.

«Саһанай орохолоор булган эдишэ бэдэржэ, жэмээрээ гүйлдэхэ. Үсэгэлдэр баруулжаа харайһан булгамни бусаха гээшэ гү?» гэжэ һанаата болоно, гар нюураа саһаар угаагаад, мүнөөдэр хаагуур ябаха тухайгаа шэбшэнэ. Тэнгэри үйрхэй саһа үлэ мэдэг һагшуурдаба. Гэгээ орохолоор хабхаанаа шалгаад, байсые тойрон хараха гэжэ бодобо. Тээ дүтэлэд гээд шагаан харахадань, ороогүй хэбэртэй. Хүлеэбэ. Хорёод минута үнгэрөө һэн гү, үгы гү, үглөөнэй бүрэнхыдэ хоёр харахан юумэнэй хойно хойноһоо дахасалдан харайлдахань харагдаба. Хажуудаа табиһан буугаа абажа, баруун гарайнгаа бээлэй хармаандаа хэбэ. Булган! Ехэл зээрэг, һэргэг амитан даа. Саһа багатай газарта ошожо жэмэс эдеэд гү, үгышье һаа хулганааншалаад, шэнэ саһан дээрэ жэмгээ шэнэлжэ, зурыса харайлдан ябанал. Зуг татан шагнаархабад. Аюул үгы хэбэртэй, дахинаа гүйлдэбэ. Арбаад метр түрүүлээд ябаашань урда хүлөө хабхаанай хэлэн дээрэ табяад хабшуулдашаба. Хойнохинь халба һүрөөд, тээ саанашаг ошожо хүндэлдэн татаад орхибо. Хоёр зуу метр. Хараадаа оруулһаар лэ даражархиба. Байрадаа эрьелдэн унамсаараа хэды еды тэршэлээд, хүдэлхэеэ болишобо. Нюдэндөө хараһан юумэеэ алдахагүй ангуушан гэжэ Нима Базаровичые нүхэдынь дэмы хэлсэдэггүй. Хабхаанда ороһон булганай хүзүүнһээ барижа, эгсэ зүрхэн багаар сээжыень угзархада, ирзайжа хазахаяа забдаһан булгаханай бэе гансата һулахан болошобо. Алтанай сэнтэй арһандань бишыханшье зэмдэг оруулангүй, иигэжэ ами табюулдаг арга бии юм. Елэлзэһэн торгон үһэтэй хоёр харахан булгаяа бариад, байсата үндэрэй оройе шэртэн, санынгаа уялаа яаралгүй тайлаба. Заатагүй байсада байрлаха гэжэ баталһаниинь буруу болобогүй. Үшөө гурбан булга энэ байсын хабшалһаа тэрэ үдэртөө бариад, хоёр газарта энди (булганай газар малтажа хэһэн байра) оложо, хабхаан зүүгээд, отогтоо бусаа.

— О-о, шимнай олзотой ерээлши! — гээд, нүхэрынь үүдээр табан булга һэнжэлзүүлэн орожо ерэһэн Нимаяа харахадаа баясаба.

— Зай, шимни ямарбши?

— Нэгые барьяаб. Гурбан газар хабхаан табяаб. Энээниишь арай гэжэ хүсөөлби... Зай, юуншье һаа. Шэнэ жэлээ олзотой, омогтой угтахамнай гээшэ, — гэжэ Сороковиков хабаа гарана. Тайга соо харанхы болохонь түргэн. Наранай ушөө ороогүйдэ бүүдышэдэг. Хоёр нүхэд ерэһэн түрүүшын үдэр лицензээрээ хурга гадартай хоёр хандагай унагаагаад, мяхыень таргашалан сабшажа, тогоогоор дүүрэн табяад, бишыхан столоо яндайтарнь сэбэрлэбэд. Дараанда байһан шэлтэй архинуудаа, рюмкэнүүдээ гаргажа, транзисторна радиогоо ханхинуулбад. Асатажа байһан часай стрелкэнүүдэй арбан хоёр дээрэ ниилэхэлээр — хоюулан хундагануудаа үргэбэ.

«Шэнэ жэлнай иигээд лэ гарашаба. Гаһар томо алхаса Эхэ оромнай хээ. Баярлангүй байхын аргагүй. Замбуулиниие үдэр бүри этигэл түгэс дайланабди. Теэд үнгэрэгшэ жэлэй турша соо минии хэһэн юумэн юуб? Туйлаһан амжалтам хэды ехэшье һаа, үшөөл һанаһандам хүрэнэгүй даа. Нёдондо жэлэйхиһээ олон булга барихаб гэһэн социалис уялга абаа һэм. Энэ уялгаяа дүүргэбэл, өөрынгөө хубитые оруулнаб. Тайгада гарахымни урда нүхэдни дуу һан гарыемни адхажа, найданабди! гээ хамнай. Найдалыень заа болгон харюулхал даа», — гэжэ Нимын сэдьхэлээ хүдэлэн һанажа байхадань, курантын абяан ханхинашаба.

— Шэнэ жаргал, шэнэ амжалтаар, Иван. Энэ гараһан жэл бултандамнай гансал баяр баясхалан асараг! — гээд Нима Базарович хундагаяа үргэбэ.

— Нима Базарович, үшөө олзотой ябахын түлөө! — гээд нүхэрынь хандаба.

— Хангай тайгын хара алтаар хамаг зоноо баясуулая, — гээд харюусаба. Иигэжэ тэдэнэр Эхэ оронойнгоо бүхы арадтай суг Шэнэ жэлэйнгээ шэнэ богоһо алхаа.

* * *

НАЖАРАЙ нарата үдэр зүлгэтэ ногоон аэродромһоо дэгдэн ниидэһэн самолёдой сонхоор саһата Саяанаа, түхэреэн аглаг Түнхэнөө һайхашаан шэртэжэ ябахада гоё байгаа. Доорохүхэрэн нэмжыһэн оёоргүй гүн тайгые шэртэн:

— Хүнэй хүл энэ тайга соогуур табигдаа гээшэ гү? — гээд, хажуудам һуугааша хара шарайтай, түхэреэн нюдэтэй хүндэ хандаа һэм. Тэрэм гайхаба хэбэртэй. Юумэ үзөөгүй хүн хаш даа гэһэншүүгээр энеэбхилээд:

— Би энээгүүрш хуу ябааб, — гэбэ.

— Та гү? Хайшан гээд? — гээд гайхабаб.

— Ангуушан хүм даа. Булга бэдэрдэг байгааб, — гэбэ. Ангуушанда һожортой тула һонирхобоб. Тэрэ хүмнай буурал Саяанай суутэ булгашан Нима Базарович Зурбаев байшоо һэн.

Үнгэрһэн жэлэй июнь соо Москвада үнгэргэгдөөшэ ангуушадай бүхэсоюзна слёдто ошожо ябаһан байба. Тиихэдэ хэды булга бариһан тухайнь һонирхоо һэм.

— 68 булга барьяа һэм даа процентдэ оруулха болоо һаа. түсэбөө 170 процент дүүргээб — гээд, Нима Базарович гүн тайга руу сонхоор шэртэн бодолгото болон һуугаа бэлэй. Ямар хадануудай хаана байһыень дээрэһээ адаглан ябана гү гэжэ һанаа һэм. Теэдшье ангууша хүн хэзээдэ хёрхо, нэгэ хараһан газараа мартахаёһогүй ха юм. Һонирхолтой олон һайн юумэ тиихэдэ намда хөөрэжэ үгөө бэлэй. Энээхэн бага очерк соо бараниинь хөөрэхэ аргагүй байһанаа шаналнаб. Зүгөөр тэрээн тухай дэлгэрэнгыгээр бэшэгдэхэ байха гэжэ этигэнхэйб.

Ц-Д. ХАМАЕВ.

Репортаж

ХҮНҮҮДЭЙ БАЯСХАЛАН—ЭРХИМ ШАГНАЛ

МҮНӨӨДЭР ателье соо хүнүүд юундэшьеб олон. Хабарай дулаан сагай дүтэлһэндэ иигээ юм гү, али гоё һайхан хубсаһа үмдэхэ дуратайшуул олошорһоо гээшэ гү? Эсхэгшэ Анна Натальевна Осипова ехэл сүлөөгүй. Юундэб гэхэдэ, үүдэндэнь олоороо сутларһан эхэнэрнүүд хүлеэжэ ядангяар һанаа алдана ха юм. Хүн бүхэн түргөөр хубсаһа эсхүүлээд, гэртээ хариха хүсэлтэй. Тиимэһээ Аннын гарнууд уран түргэнөөр бүд дээгүүр гүйжэ, хурса хайшын шууяса этолхо элеэр дуулдана.

Тушааһан хубсаһаяа үмдэжэ үзэхэеэ ерэһэн хэдэн эхэнэр хүнэгын саана орожо, мастер Евдокия Андрееватай юушьеб хөөрэлдэнэд.

— Яһала гэмгүйгөөр бэедэм таарана, — гээд нэгэ эхэнэрэй хэлэхэдэ, Дуси оёдолшон бишыхан зүүнүүдые абажа, оёгдожо байһан хубсаһандаа хадхаад орхино.

— Минии хубсаһа ямар мастер оёжо байна хаб? — гэжэ нэгэ эхэнэрэй Анна Осиповнаһаа асуухада:

— Марина Сухеевагай бригада оёно, — гээд эсхэгшэ харюусана.

МАРИНА СУХЕЕВАГАЙ бригада... Улаан-Үдын «Индпошив» нэгэдэлэй № 10 ательегэй оёдолшод Марина Сухеевагай бригада тухай магтаалай үгэнүүдые хэлэдэг. Ателье соо, оройдоол хоёрхон бригада. Софья Семёновна Сахирова Марина Николаевна Сухеева хоёрой хүтэлбэри доро хүдэлһэн оёдолшод хүн зоной эрилтые һайнаар хангажа шадана, хүнэй һанаанда таарама, гоё һайхан хубсаһа оёно.

Марина Николаевна Сухеева энэ ательедэ ерэжэ хүдэлһөөр тиимэшье үни болоогүй. Оройдоо гурбахан жэл боложо байна. Зүгөөр Марина Николаевна дүй дүршэлөөр баян оёдолшон. Түнхэнэй аймагай Хэрэн тосхоной промкомбинадта 6 жэлэй туршада хүдэлхэ зуураа, тэндэхи хүнүүдэй дунда нилээд мэдээжэ болоһон, суурхаһан юм. Бригададань мүнөө оройдоол хоёрхон хүн хүдэлнэ. Хэд бэ гэбэл, Анна Калашникова, Евдокия Андреева.

...Ужам залые һэтэ гаража, эсхэлтын таһалга руу ороноб ди. Кассирай хажууда «Гомдол дурадхалай дэбтэр» үлгөөтэй. Иража харанабди.

«Эсхэгшэ Анна Потаповна Осиповагай бэрхэ, уран гартай байһыень гайхамаар. Бидэ эндэ оло дахин хубсаһа оёулаабди. Марина Сухеевагай бригада манай захил дүүргэдэг байгаа юм. Эдэнэрэй бүтээһэн ажал «эрхим» сэгнэлтээр абтадаг. Хододоо иимэ һайнаар оёжо байхыень хүсэнэбди. Зүүн Сибириин технологическа институдай студент басагад».

Иимэ баярай үгэнүүдые энэ дэбтэр соо олоор харанабди. Ательее даагша Надежда Ильинична Микушина дүтэлжэ:

— Таниие гансал гомдол бэдэрнэ гэжэ һанаабди. Энэ дэбтэр соотнай гомдолой үгэнүүд үгы байха, — гэжэ энеэбхилбэ.

Үнэхөөрөөшье зузаан энэ дэбтэр соонь гансал баяр баясхаланай үгэнүүд аржытар бэшээтэй. Энэнь юу гэршэлнэб гэхэдэ, № 10 ательегэй коллектив эбтэй эетэйгээр ажаллажа, хүн зоной захил һайнаар дүүргэхын түлөө тэмсэнэ ха юм. «Индпошив» нэгэдэл соогоо ателье ходо түрүүлжэ ябадаг. Үнгэрһэн жэлэй дүнгүүдые хаража үзэхэдэ, энэ коллектив хоёрдохи һуурида гараһан байна. Мүнөө эдэнэр В. И. Ленинэй түрэһөөр 100 жэлэй ойн хүндэлэлэй социалис мүрысөөндэ оролсоод, амжалтатайгаар ажаллажа байнхай. Энээниие гансахан Марина Сухеевагай бригадын жэшээ дээрэһээ тодоор хаража болоно.

УУЖАМ ҺАРУУЛ таһалга соо оёдолой машинануудай таршаганалдаха нэгэ жэгдээр дуулдана. Хубсаһа оёжо байһаншье, шэдэжэ һууһаншье, элюурдэжэ эхилһэншье ахэнэрнүүд олон.

Хэмжүүрээ хүзүүн дээгүүрээ үлгэһэн **Марина Николаевна Сухеева** оёдолой машинын бишыхан мөөр зогсоогоод, иигэжэ харюусана:

— Манай тиигэтэрээ шалгаршаһан юумэ үгышэг ааб даа. Хэхэл хүдэлмэреэ саг соонь бүтээгээд лэ һуудагбди. Эсхэгшэ Анна Осиповнамнай бэрхэ. Тэрэнэй уран гарһаа олон юумэ дуллыдана ха юм. Тиигээд шанар һайнтай оёдол хэхын тула оролдолго, оролдолго, үшөө оролдолго хэрэгтэй. Шалаатай ажал. Бүхэли үдэрөөрөө машина дээрэ тонгойжо һууха, амархан бэшэ. Тиибэшье һаань һара бүриингөө нормые манай бригада ходо үлүүлэн дүүргэдэг. Жэшээлхэдэ, бидэнэр һара бүри 80 плати оёхо түсэбтэйбди. Хүнүүднай оройдоол 3. Тооложо ерэхэдэ, хүн бүхэн һарада 28-29 плати оёхо болоно. Баһал яаралтайгаар хүдэлхэш.

Анна Калашникова шэдэгдэһэн хубсаһа элюурдэхэ зуураа:

— Хүнүүдэй һанаанда таарама хубсаһа оёхо гээшэ бэлэн бэшэ. Зарим хүнүүд ехэ найдалгүйгөөр бүдөө тушаадаг. Эгээл тиихэдэнь оёдолшоной харюусалга тухай эжэ эхигүй һанаал орхихош. Манай Марина Николаевна эрилтэ шанга табидаг. Өөрөөшье хүсэ шадалаа гамнангүй ажалладаг, — гэжэ хэлэбэ.

Толботой бүдөөр оёгдожо байһан плати **Евдокия Андреева** шэдэнэ. Хитэнгеэр нэгэ миһэл гээд, өөрынгөө ажал тухай олон табые шашабагүй:

— Эбтэйгээр хүдэлхэдэ, юумэн бүхэн бүтээсэтэй. Манай бригада багаханшье һаа, ямаршье бригадаһаа дутахагүй гэжэ һанагшаб.

УЛААН-ҮДЫН Терешковагай нэрэмжэтэ үйлсөөр галнууд яларһаар. «Ажаһуудалай комбинат» гэһэн гаршагтай хоёр дабхар гэр руу хүнүүд ороно. Хоёрдохи дабхартань хүдэлжэ байһан Марина Николаевна Сухеевагай бригада ехэл сүлөөгүй һууна. Элэнэй хүн зоной эрилтэ һайнаар хангахын түлөө хүсэ шадалаа гамнангүй. Түхэлөөрнь харахада, барилсашан басагад хэбэртэй, хэдэн гүлмэр хүүхэд эсхэгшын таһалгын үүдэндэ зогсоно. Тэдэнэй нэгэн асууна:

— Марина Сухеевагай бригада мүнөөдэр хүдэлнэ гү?

— Хүдэлнэ, — гэһэн харюу абаад, хубсаһа эсхүүлхэеэ таһалга руу ороно.

Г. ДАШАБЫЛОВ.

Улаан-Үдын оёдолой «Индпошив» нэгэдэлдэ ажалшадай мэргэжэл дээшэлүүлхэ хэрэгтэ ехэ анхарал хандуулагдана. ЗУРАГ ДЭЭРЭ: оёдолшод эдлэжээтэ хэшээлдэ.

С. БАЛДУЕВАЙ фото.

ГРУЗИИН КУРОРТНУУД ЯМАР БОЛОХОБ

...рузидахи Хара далайн эрье шадарай нютагуудта ...ын 25—30 жэлэй турша соо курортнуудые бариха холын хараата түсэб «Грузгипрогорстрой» институдай кол-...ивээр зохёогдожо дүүрэбэ.

...320 километр зайда Хара далайн эрье зубшуулан ба-...ха эндэхи бүхы курортнуудай архитектурна гол ...эжэнь тус проект соо тодорхойгоор хараалагдаа. Гру-... хойто захада байдаг Псоу горхонһоо эхилээд, Бату-... хүрэтэрхи зай соо түгэс түхеэрэлгэтэй элүүржүүлгын ...нууд, турист ёһоор аяншалхада таатай зохид бай-...хангаха зорилготой барилганууд хэгдэхэ. 2000-дахи ... эндэхи эмнэлгэ-амаралгын газарнуудаар мүнөөнэй-... 20—25 дахин олон зон нэгэн доро бэеынгээ элүү-... һайжаруулха аргатай болохо юм. Мүнөө Пицундада ...гдаад байһан, Хара далайн эрьеын пансионадууд ...дүйн барилгануудай юрэнхы шэнжые тодорхойлно. ...даабгэхэдэ, нимэрхүү түхэлэй олон дабхар, гоё ...ан байшангууд урган бодохо байна бшуу.

...бхазида хадын хэдэн шэнэ курортнуудые бариха, ...уушан курортнуудые үргэдхэхэ хэмжээ ябуулга ха-...агдаа. Гаграда, мүн үзэсхэлэн гоё Рица, Амткел гэжэ хадын нуурнуудай эрьеэр ойрын жэлнүүдтэ ехэ барилга хэгдэжэ эхилхэнь.

Грузиин суута байгаалиин түхэл шэнжые шадаал һаа хубилгахагүй, харин тэрэниие бүри гоё һайхан болгохо зорилго табигданхай. Тэрэшэлэн автономито Абхазиин, Аджарай республикануудта ехэ хэмжээтэй национальна паркнуудые байгуулха һанамжа оруулагданхай. Кодори горхоной адагтахи дүрбэн зуу гаран гектар талмай дээрэ Хара далайн Кавказай эрьедэхи эгээн томо океанарий байгуулагдахаар хараалагдаа.

Далайн эрьеэр хүн зониие зөөхэ асуудал шэнээр шиидхэгдэхэ юм. Гол түлэб курортнуудай газаа тээгүүр баригдаһан харгыгаар хүн зон ябаха байха. Скурча хушууһаа Сочиин курорт хүрэтэр зониие зөөхэ олон рельстэ дүүжэн харгын проект зохёогдожо байнхай.

Хара далайн эрье шадарай Грузиин курортнуудые бариха холын хараата түсэб зохёолгодо республикын олон министерство, эрдэм-шэнжэлгын эмхи зургаанууд хабаадаа юм.

Лев ГОЛЬДИНОВ,
АПН-эй корреспондент.

Уран зураашын дэбтэрһээ

ХАЛХЫН ГОЛОЙ БААТАР

Энэ хүниие зурахые би үнинэй хүсэдэг һэм. Нэрэнь — Прокопий Егорович Тынтуев.

Тэрэнэй дүрые саарһан дээрэ зуража һууха зуураа, намтараа хөөрэхыень гуйгааб. Прокопий Егорович хашарһан янзатай ниихэдэ буулгаад, иигэжэ хэлэбэ:

— Юһын буряад бүлэдэ түрэһэн, наһаараа ажал хэжэ ябаһан хүнэй намтарта ямар тиимэ һонич юун байхаб даа. Гэнтэ мэдэхэдэм, наһан ябашанхай, хэһэнишье юумэн тобойсо харагдаха юумэ гэжэ үгы. Иимэл даа...

«Тобойсо харагдаха» юумэн олон гэжэ би тухайлха байгааб. Долоон класс дүүргээд, Эрхүүгэй областиин Эхирэд-Булагадай аймагта эльгээгдэжэ, элирхэн хүбүүн аймгүйсэдкомой түсэблэлгын таһагта алба хэжэ эхилбэ. Гушан дүрбэн ондо Новосибирск городто нэгэ жэлэй курсада эльгээгдэбэ. Гушан зургаан оноор түрэл Кабанскдаа бусажа, мүн лэ аймгүйсэдкомой түсэблэлгын таһагта хүдэлбэ.

Удаашьегүй уялгата сэрэгэй албанда татагдажа, Прокопий доодо шатын комсоставай полковой һургуули түгэсхөө һэн.

— Прокопимнай Улаан Армиин командир болоо, — гэжэ нютагайнь хүнүүд омогорхон хөөрэлдэдэг бэлэй.

...1939 он. Ахамад үеынхид тэрэ шэнүүн жэлые элеэр һанадаг ёһотой. Японой булимтарагшад манай хани, хүршэ Монгол орондо майн 28-да добтолон ороо һэн. Бэе бэедээ харилсан туһалалсаха хэлсээгээ бэелүүлжэ, Монгол хүршэдөө бидэ сэрэгэй туһаламжа үзүүлээбди.

Алас-Дурна зүгые гартаа абажа, зоргоороо аашалдаг болохо гэһэн япон шунахайнарай һэдэлгэ бүтээгүй һэн гүб даа. Монгол-совет сэрэгүүдтэ үлти һамна сохюулаад, уралгүй айлнаад нилээнииг һиирэг болоогти, «доошэ дугнуулха» баатай болоо һэн.

Халхын-Гол дээрэ болоһон тулалдаануудта баатаршалга гаргаһанай түлөө Дайшалхы Улаан Тугай орденоор шагнагдаһан олон совет сэрэгшэдэй дунда Прокопий Егорович Тынтуевай нэрэ байһаниинь гайхалгүй. Юундэб гэхэдэ нажарай эхинһээ сентябриин 16 хүрэтэр үргэлжэлһэн байлдаануудта энэ нүхэрнай хабаадалсаа. Тиихэдээ тэрэ ото түрүүшын зэргэдэ ябалсажа, нилээн олон самурайнуудые үгы хэлсээ.

Үбсүүндээ Дайшалхы Улаан Тугай орден зүүгээд, нютагтаа айлшаар ерэхэдэнь, ямар гоё байгааб! Теэд Прокопий Егорович орден зүүһэндээ надайжа, бүдүүрхүү болоогүй, үнөөхил гэнэн хонгор зандаа бусаа һэн гэжэ нютагаархининь хэлсэдэг.

Дүшэн ондо сэрэгэй пехотно училищада һурахаар эльгээгдээд, хойто жэлынь болзорһоо урид шалгалта барижа дүүргэбэ. Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агуухэ дайнай эхилхэдэ, түрэл газар уһаяа хамгаалхаар баруун фронт эльгээгдээ.

— Сухариха газар үгы: арадамнай — Москва! — гээд добтолгоёо орожо, гитлеровскэ нохосуудые гам хайрагүй хюдадаг хүбүүдэймнай нэгэн байгаа ёһотой гэжэ һанахаар. Москва шадар болоһон тулалдаанда залуухан Тынтуев баһал шалгардаг һэн.

Дүшэн хоёр ондо Брянск шадарай байлдаанда ехээр гараа шархатажа, госпитальдо хэбтээ. Тэндэһээ һайн болоод, дахин фронтоо ошохоо зүдхэхэдэнь, эмшэд арсаа ха юм.

Гэртээ ерэхэдээ, колхозой түрүүлэгшээр үни удаан хүдэлөө. Һүүлдэнь сомоной Соведэй түрүүлэгшэ ябаа.

Мүнөө Прокопий Егорович агнуури хэдэг.

— Нюдэмни мэргэн зандаа байгаал, — гэжэ Прокопий Егорович энеэгээ һэн.

— Нюдэнтнай ходол мэргэн байгаа лэ, Халхын-Голой баатар, — гэжэ харюусаха дурамни хүрөө бэлэй.

А. БРИТОВА,
уран зурааша.

„БУРЯАД ҮНЭНДЭ"

БЭШЭҺЭНЭЙ ҺҮҮЛЭЭР

«БАГШЫН НЭРЭ БУЗАРЛАГША»

Иимэ гаршагтай «Будамшуу» манай газетын декабриин 14-нэй номерто толилогдоһон байна.

Тэрээн соо Хориин аймагай Үдын дунда һургуулиин директор Д. Т. Арсалановай ажалдаа албан хойрогоор хандадаг, элдэб муу аяг ааша гаргадаг, гүрэнэй мүнгэн зөөри үридэг тухайнь бэшэгдээ һэн.

Фельетон соо хэлэгдэһэн баримтануудай зүб байһаниинь тодоруулагдажа, Д. Т. Арсаланов һургуулиин директорэй тушаалһаа болюулагдаба, гүрэнэй мүнгэн зөөри тэрэнэй үрилтэ хэһэн, үбэршэлһэн тушаань прокуратура мүрдэлгэ хэжэ байна гэжэ КПСС-эй Хориин райкомой нэгэдэхи секретарь нүхэр П. М. Павлов редакцида мэдээсэбэ.

ШАТАР

ТҮРҮҮШЫН НААДАН

Шатарнаар Буряадай геологическа управлениин командануудай түрүү һуури эзэлхын түлөө болоһон мүрысөөндэ тус бүридөө дүрбэн эрэ, нэгэ эхэнэр шатаршадһаа, мүн тиихэдэ нэгэ даамшанһаа бүридэһэн найман команда наадана. Түрүүшын үдэрэй уулзалгада түбэй геологуудай экспедициинхид Ахын геологуудай экспедициин командые 6:0 гэһэн тоотойгоор, мүн геофизическэ экспедициин командын бэрхэ шатаршад Хойто Байгалай түлөөлэгшэнэрые 5:1 гэһэн тоотойгоор шүүгээ. Мүрысөөн үргэлжэлһөөр.

Б. ЦЫДЕНОВ.

«Э Т И Г Э Л»

Залуу драматург Бимба Галсановай түрүүшын пьесэ Хоца Намсараевай нэрэмжэтэ Буряадай драмтеатр репертуарта абахадаа, уридшалан зүбшэн хэлсэһэн, һайса заһахыень дурадхаһан байна. Тиимэһээ режиссер Федор Сахировтай хэды һарын туршада автор хамта хүдэлһэн, зүжэгэйнгөө үйлэ хэрэгүүдые ходорхой ульгам, геройнуудайнгаа абари зангые үнэншэмэ хурса болгоһон, мүн пьесын зурилдөөтэ талыень тодоруулһан байна. Удаашьегүй «Этигэл» гэһэн зүжэг театрай сценэ дээрэ табигдажа, городой зон халуунаар угтаба. Юун тухай хэлэгдэнэб? Һанажа бодожо, зүрхэ сэдьхэлыень зобоожо ябаһан юумэн тухай залуу автор үнэншэмөөр бэшэбэ, мүн хэһэн хэрэгэйнгээ түлөө совет хүн ниитэ зоной урда харюусалгатай байха, хүндэ үнэн зүрхэнһөө этигэжэ һураха ёһотой гэжэ үшөө дахин һануулна.

Драмын герой Эрдэни уршагта байдалда ороно. Зүгөөр тайлбарилжа ядамаар орёо юумэн үгы шэнги. Колхоздоо шофероор хүдэлдэг Эрдэниин машина сооһоо арбан мэшээг орооһон гэнтэ үгы болошоно. Хэн хулуугааб? Шадаал һаа ажалһаа хулжахаа һанадаг, халирхай ябадалшье гаргадаг Дарма хулуугаа гэжэ Эрдэни һэжэглэнэгүй. Яажа һэжэглэхэб даа. Хонишоноор хүдэлдэг Дарма Эрдэниин түрэлэйхи бшуу. Тушаан болоходоо, Эрдэниин түрэл — абга Холхой (малай аргашанаар хүдэлдэг) гэгшэ Дармын үгэдэ ороод, орооһо хулуулсана. Мүр улаа сарахын тула Дарма колхозой механизатор, олон үхибүүдэй эсэгэ Дэмбрен гэгшые орооһо хулуугаа гэжэ шал худалаар харданa. Саг үргэлжэ һогтуушаг ябадаг Дымбрен урдань сүүдлүүлһэн байна. Тиимэһээ тэрэниие хардахадашье бэлэхэн байгаа гэжэ һанамаар.

Зүгөөр эгээл ёһото зурилдөөнэй һабагша татагдаа гэжэ хэлэмээр.

Шал худалаар хардуулһан Дымбрен яахашье мүрөө оложо ядана. Хулуугаагүйб гэжэ бархирхаһаа нааша хэлэхэдэнь, хэншье үнэншэнэгүй. Сүүдэй урда зэмэеэ амасаха баатай болоно. Дымбрениие һайн мэдэхэ һэн тула Эрдэни яашье үнэншэнгүй, хулгайшан бодото бэеэрээ олдохо гэжэ тэрэ этигэнэ. Колхоздоо шударгыгаар хүдэлжэ, олон үхибүүдээ ори гансаараа тэжээжэ ябаһан механизаторые хайрлаһандаа, «би хулуугааб» гэжэ худалаар хэлээд, хоёр жэлээр түрмэдэ ороно.

Уршагта муухай үйлэ хэрэгүүдһээ боложо Эрдэни хайрата инаг Дариматайгаа түрэ найраашье хэхэ аргагүй ябашана. Хамаг юумэн һалаа гэжэ һанаштай. Теэд энэмнай юун гээшэб? Бэеэ гамнаагүй ябадал болоно гү? Тиимэшье хэбэртэй. Теэд мүнөө үеын залуушуул юундэ тиигэхэ болоо юм? Яараад дааралха гэлсэдэг һэмнай. Тиимэһээ залуу геройе, мүн залуу авторые абаһаар лэ зэмэлээд яахамнайб. Зүб, бурууень тайлбарилжа үзэе.

Ямар шалтагаанһаа боложо Эрдэни харатайгаар бэеэ тушаабаб? Хүниие хайрлаһандаа гү, али эрхэ байдал тушаа хүнгэхэнөөр бодоһондоо гү? Теэд орооһо хулууһан гэмтэниие элишэлхэ шадалгүй байхань баһа гайхалтай.

Сэхыень хэлэхэдэ, Эрдэни болбол үхибүүн мэтэ үнэн сэхээр хүнүүдтэ хандана, тиимэһээ хүн тухай муу юумэ һанадагүй. Үнэн сэхээр хүдэлжэ ябаһан хадам хүнүүд нам тушаа муу юумэ хэзээдэшье һанахагүй гэжэ хүбүүн хүнгэхэнөөр бодоно. Тиигэжэ бодохоньшье баһа зүйтэй. Гэбэшье ажабайдалнай онсо өөрын эрхэтэй, ёһо журамтай ха юм. Удаашьегүй Эрдэни бүхы юумэн тухай нэгэл тиимэ үйдхартайгаар бодожо захална. Сүүдэй һүүлээр хайрата инаг Даримань урбашана. Колхозой орооһо хулуугаад, хоёр жэлээр түрмэдэ ороһон хүнтэй хуби заяагаа холбохонь тэрээндэ эшхэбтэр байна. Теэд Эрдэниин үнэн сэхэ байһандань Эрдэнидэ дурлаһан Гэрэлма басаган, механизатор Дымбрен этигэнэ.

Түрмэһөө гарахадаа Эрдэни сэдьхэлээ зобоно. Дурагүй байһанһаа урбаа гэжэ тэрэ зобоногүй, харин Эрдэниие үнэн сэхэ байгаагүй гэжэ басаган һэжэглэнэ бшуу. Тиимэ юумэн болохо гэжэ Эрдэни хүлеэгээшьегүй. Үйдхартай юумэн гэхэдэ, нютагайхидынь Эрдэниие үнэхөөрөөшье хулуушан мэтэ һанаа амархан һанажа, бодото гэмтэниие элишэлхэ гэжэ оройдоо оролдоногүй.

Гэбэшье Эрдэни урма зоригоо хухарнагүй, хуушан лэ хэбээрээ үнэн сэхэ ябана. Һаалиин фермэдэ механизатораар хүдэлхөө ошохо, залуухан Гэрэлмагай тэрээндэ дуратай байһыешье обёорногүй. Юуб гэхэдэ эгээ хүшэр үедэ хүбүүнһээ холодоһон Даримын гэрэлтэ һайхан шарай зүрхэ сэдьхэлһээнь гаранагүй. Ямаршье гэмгүй аад, тад ондоо хүнэй зэмые бэедээ даажа абаһыень Дарима гайхана, сэдьхэлээшье зобоно. Тиимэһээ Баяраа (үбгэеэ) орхёод, түрэл нютагһаа арилна. Түрэл нютагһаа холо байхадань, нэгэл тиимэ амар, хэһэн алдуугаа хаража үзэхэдэнь, хүнгэн шэнги һанагдана.

Һүүлэй һүүлдэ бодото гэмтэд-хулгайшад элишэлэгдэхэ. Тиигэбэшье гол геройн хуби заяанда ямаршье хубилалта болохогүй.

Ниитэ зоной дунда ямар байха, хүндэ этигэхэ, хэзээдэшье үнэн сэхэ ябаха, инаг дураяа ёһотоор хүндэлхэ тухайда зүрхэ сэдьхэл хүдэлгэмөөр харагшадта артистнуудай хандахадань, пьесын юрэнхы тала үдэр бүри болодог үйлэ хэрэгһээ һураггүй дээдэ хэмжээндэ гарана.

Гэбэшье зарим геройнуудайнь абари зан, сэдьхэлэйнь гүйсэ, өөһэд хоорондохи холбоо харилсаан хүнгэнөөр харуулагданхай. Хүнэй жааг заршамда (зоной дунда бэеэ абажа ябаха) анхаралай ехээр хандуулагдаһанһаа боложо, пьесын гол сюжет һайса мүлигдөөгүй, геройн бүхэнэйнь үйлэ хэрэг һанаһанда хүрэмөөр тодоруулагдаагүй.

Тиигэбэ ябашье мүнөө сагай хүдөөгэй залуушуул тухай зүжэг найруулан табигдажа, буряадай драмтеатрай ёһо заншалда үшөө дайралдаагүй һонирхолтой юумэн оробо гээшэ.

Буряадай АССР-эй габьяата ажал ябуулагша, режиссёр Федор Сахиров уран зурааша Н. Манилов хоёр онсо шиидхэбэри оложо, нэгэ хүнгэхэнөөр аад, [...] харамаар шэмэглэхые[...] һон байна. Хүдөө нютаг[...] хэлэнтэ гоё байгаали[...] Холхой хоёрой гэр байр[...] сэсэрлигэй хоорондуу[...] һан зүргэ харгы — зүгэ[...] шэмэглэн зохёолгонь [...] Үйлэ үзэгдэлнүүдэй дү[...] хамта артистнар өөһэд[...] ниинень һэлгэжэ табина[...] доо тэбдэжэ байһан юу[...] хэгдэхэл ёһоороо хэгдэ[...]

Өөртэйгөө гү, али [...] һуугшадта хандажа [...] һэн геройнуудай нюур[...] бэеын хүдэлсые про[...] толондо адаглан шэртэ[...] жиссер зүжэгэй гол г[...] хые бүридүүлжэ шад[...] хэлэмээр. Хүгжэмынш[...] тааруу.

Олонхи артистнар [...] бөөр. үнэншэмөөршье [...] Гэбэшье бултанайнь [...] дабари аб адли бэшэ [...] Эрдэниин рольдо наад[...] луу артист Б. Цыбено[...] шаамаар. Теэд зарим [...] дэн лэ хүнгэнөөр наад[...] хэлэйнь гүйсые тобойсо[...] биранагүй. Даримын [...] наадаһан залуу арт[...] Токуренова мүн бай[...] хүү ажаглалта хэмээр[...] Баярта дурагүй. Та[...] шалтагаанһаа боложо[...] гарахаа байһан басага[...] хэлэй зоболонгые бод[...] руулхын тула залуу а[...] лиг шадабаряа болож[...] зорюулжа шадаагүй [...] Тиихэдэ бусад роль[...] Токуренова зүрхэ сэд[...] дэлгэмөөр наададаг, [...] эхэнэр хүнэй абар[...] үнэншэмөөр харуулдаг[...] Һаалишан Гэрэлмагай[...] залуу актриса М. З[...] хурса тодоор харуулжа[...]

Үлүү юумэнһээ хү[...] ябадаг Баярай хомхо[...] аашада хүнүүд дур[...] Мэхэшэнэй бодото нюү[...] шэлхын тула Буряада[...] эй габьяата артист Г.[...] нов бэлиг шадабаряа [...] нэ. Хорото муухай юу[...] тэрэнээ нюухын тула [...] худалаар хардадаг, [...] тумаа улам саашаа д[...] хонишон Дармые ([...] АССР-эй габьяата арт[...] Николаев) бидэ үзэн [...] Дарма-Николаевууд бо[...] хэтэй, хомхой, аймхай[...]

Гэбэшье зоотехник [...] ролиие Буряадай АСС[...] дай артист Г. Ф. Лос[...] аргагүй зүбөөр гүйсэд[...] сад образуудһаа һа[...] тоолохоор. Аша хүбүү[...] тагайхидтаашье үнэн [...] лэхээ айна. Тиимэһээ һ[...] сэдьхэлээ зобохо, мэгд[...] тай болоно.

«Этигэл» гэжэ зүж[...] тэды дутагдалнуудтай[...] мүнөө үеын хүдөөгэй з[...] лай байдалые бодотоо[...] һан һонирхолтой бүтэ[...]

Энэ талаар театрай[...] режиссер Ф. С. Сахир[...] гэ. хэнэйшье мэдэһээр[...] за. Театр хадаа залуу др[...] Б. Галсановташье аша [...] гаар нүлөөлжэ, саашад[...] һайн, удха түгэлдэр [...] дые бэшэхыень хүлеэх[...]

В. НАЙДА[...]
искусствове[...]
эрдэмэй ка[...]

ТЕЛЕФОН • ТЕЛЕГРАФ • РАДИО

ХИЛЫН ГААНАҺАА

ЭБ НАЙРАМДАЛАЙ ТҮЛӨӨ ТЭМСЭГШЭДЭЙ АЯНШАЛГА

ТОКИО. (ТАСС). Эб найрамдалай түлөө тэмсэдэг Японой хэдэн зуун хүн элэ үдэрнүүдтэ ороной харгынуудаар ябаха зуураа, США-тай баталһан сэрэгэй хэлсээе буруушаагты, Окинавые 25 жэлээр эзэмдэлтэһээ болюулагты гэжэ уряалһан байна. Эб найрамдалай иимэ аяншалганууд Японидо заншал болонхой. Аяншалгада ябагшадай дунда Токио, Осака, Киото болон бусад томо томо городуудай түлөөлэгшэд бии.

Эб найрамдалай аяншалганууд Япон далайн эрьеэр городууд болон тосхонууд соогуур үнгэрэгдэнэ.

Йорон арал шадар далай дээрэ 27-дохи параллельдэ апрелиин 28-да Окинавын үдэрэй тэмдэглэгдэхэдэ аяншалгада хабаадагшад өөрынгөө эсэгэ оронойхидтой — окинавынхидтай олон зоной митинг дээрэ уулзаха юм.

Урда Вьетнамда боложо байгаа тулалдаанууд

ХАНОЙ. (ТАСС). Сүлөөрэлгын арадай зэбсэгтэ хүсэнүүдэй частьнууд Урда Вьетнамдахи Америкын, Сайгоной сэрэгүүдтэ эсэргүүсэн, амжалтатайгаар дайлалдажа үргэлжэлхэ зуураа, февралиин 8-һаа 10 хүрэтэр оронойнгоо элдэб районуудай 11 городто, сэрэгэй баазануудта байһан дайсанай сэрэгүүдтэ добтолһон байна.

Урда Вьетнамай патриодууд Фанранг, Гоконг, Ратьзя гэжэ провинцинуудай центрнүүдтэ байһан Америкын, Сайгоной сэрэгүүдтэ добтолоо. Патриодууд дайсанай 50 гаран солдат, офицернүүдые хүлһөөнь буулгаба.

Патриодууд февралиин 10-най һүни нэгэ байлдаанда дайсанай 40 солдат, офицернүүдые алаһан гү, али шархатуулһан байна.

Израилиин хорото ябуулгаһаа хохидогшод

АММАН. (ТАСС). Израилиин сэрэгэйхид Иорданитай бүүдалдаа хэлгые болюулха газар дээрэ ушар байдалые түгшүүритэй болгожо үргэлжэлһөөр.

Эдэрхэг түримхэйшүүлэй наймадиетрэбитель, хоёр вертолет февралиин 11-дэ Иорданиин агаарай хилэ дабан ороод, АС-Саффи гэжэ город шадар байһан Иорданиин сэрэгүүд дээрэ 20 минутын туршада напалмова бомбонуудые хаяһан байна. Бомбодолгын шалтагаанаар Иорданиин зурбан солдат алуулаа, зургаан хүн шархатаа гэжэ Иорданиин сэрэгэй командованиин түлөөлэгшэ эндэ мэдүүлэв.

Израилиин самолёдууд үнгэрэгшэ сүүдхын түрэна соо түрүүшынхээ шиидэн ерээ бэшэ юм гэжэ сэрэгэй түлөөлэгшэ мэдүүлнэ.

Янош Кадарай мэдүүлгэ

БУДАПЕШТ. (ТАСС). Венгриин Социалис хүдэлмэришэнэй партиин нэгэдэхи секретарь Янош Кадар Москваһаа Эхэ ороноо бусажа ерэмсээрээ, Венгриин хэблэлэй түлөөлэгшэдтэ мэдүүлгэ хэһэн байна. КПСС-эй ЦК-гай, Л. И. Брежневэй уряалаар богонихон болзор соо Советскэ Союз ошоод ерээб гэжэ тэрэ мэдүүлээ. Би уригдаһанайнгаа түлөө баясхалан хүргэнэб.

Социалис Венгриин ажалшадай хүн зоной ямараар ажаһуужа, ажаллажа байһан тухай хөөрэжэ үгөөб гэжэ Я. Кадар мэдүүлбэ.

Советскэ Союзай ажабайдал тухай тоо мэдээнүүдтэй танилсаабди гэжэ Кадар үгэеэ үргэлжэлүүлээ. В. И. Ленинэй түрэһөөр 100 жэлэй ойе хүндэтэйгөөр угтахын тула, табан жэлэйнгээ түсэбые болзорһоонь урид дүүргэхын түлөө совет общество зоримгойгоор ажаллажа байна, тэрэнь эхэ һайшаалтай.

Бидэнэр совет арадай амжалта туйлахыень үнэн зүрхэнһөө хүсэнэбди, яахадааб гэхэдэ Советскэ Союзай бүхы талаараа һалбаран хүгжэлтэнь уласхоорондын угаа ехэ удхашанартай гэжэ бидэнэр мэдэнэбди гээд Венгриин Социалис хүдэлмэришэнэй партиин нэгэдэхи секретарь үргэлжэлэн хэлэбэ.

Партийна, гүрэнэй хоёр талын харилсаанууд, экономическа, культурна асуудалнуудаар харилсан ажаллалга, туризм һайнаар хүгжэнэ. Эдэ харилсаа холбоонуудые саашадань улам һайжаруулха шухала гэжэ хоёр талынхид хүсэһэн байна гээд Я. Кадар саашань тэмдэглээ.

Уласхоорондын асуудалнууд тушаа хөөрэлдэхэдөө социалис оронуудай, коммунис, хүдэлмэришэнэй партинуудай нэгэдэл тушаа асуудалнуудые түбхын түрүүндэ хаража үзэһэн байнабди гэжэ Я. Кадар мэдүүлбэ. Варшавын договорто хабаададаг эмхиие хүгжөөхэ, бэхижүүлхэ, бэе бэедээ экономическа туһаламжа үзүүлдэг гэшүүн-гүрэнүүдэй экономическа харилсаа холбоое, коммунис, хүдэлмэришэнэй партинуудай барисаае һайжаруулха тухай асуудалнуудые зүбшэн хэлсээбди.

Эдэ шухала асуудалнуудые зүбшэн хэлсэхэдээ, нэгэдэн жагсаалгаяа һайжаруулха гээшэ угаа шухала гэжэ мэдэрһэн байнабди. Эдэ асуудалнуудаар Совет ороной, манай талынхидай һанал хүсэлэй адли байһые бидэнэр тодорхойлообди, эдэ зорилгонуудаа бэелүүлхын тула үгэеэ ойлголсон, бата нэгэдэлтэйгээр ажаллаха байнабди.

Вьетнамда боложо байһан дайн тушаа, Дүтын Зүүн зүгтэхи түгшүүритэй байдал тушаа асуудалнуудые, мүн Европодо аюулгүй байдал сахиха тухай асуудалнуудые зүбшэн хэлсээбди.

Сагаан байшан гэмтэ хэрэгүүдэй олошорһон тушаа асуудал зүбшэн хэлсэбэ

ВАШИНГТОН. (ТАСС). Президент Никсон февралиин 11-дэ Сагаан байшанда юстициин министр Митчелые, Холбоото Штадуудай генеральна прокурорнуудай национальна ассоциациин хэдэн түлөөлэгшэдые дуудажа, Холбоото Штадуудта гэмтэ хэрэг хэгшэдэй олошоржо байһан тухай асуудал зүбшэн хэлсээ. Штадуудай прокурорнуудай түлөөлэгшэ Артур Силлз президенттэй уулзаһанайнгаа һүүлээр иигэжэ мэдүүлһэн байна: гэмтэ хэрэг хэгшэдтэй тэмсэхын тула федеральна правительствануудай штадуудай хамтын хүсэ нэгэдүүлхэ шухала байһан тушаа асуудал Сагаан байшанда зүбшэн хэлсэгдээ. Орон дотор гэмтэ хэрэг хэгшэдэй тоо улам олошоржо, түгшүүритэй байдал тохёолдуулна, тиимэһээ шухала хэмжээнүүдые, тэрэ тоолёо шэнэ хуули баталан абаха шухала болоо гэжэ Силлз мэдүүлээ.

ГДР-эй Гадаадын хэрэгүүдэй министерствын түлөөлэгшын мэдүүлгэ

БЕРЛИН. (ТАСС). «ФРГ-гэй президентые һунгаха һунгалтые Баруун Германиин гүрэнэй газаа тээ, ГДР-эй газар дээрэ хэхэ гэһэн Баруун Германиин правительствын һанаашалгань хорото муухай ябуулга мүн гэжэ Германиин Демократическа Республика тоолоно». ГДР-эй Гадаадын хэрэгүүдэй министерствын түлөөлэгшэ К. Лорф февралиин 11-дэ Берлиндэ болоһон пресс-конференци дээрэ тиигэжэ мэдүүлһэн байна. Энэ түсэб хадаа Европодохи байдалые зорюута түгшүүритэй болгохо зорилго урдаа табина гэжэ тэрэ мэдүүлээ.

Баруун Берлиндэ хэгдэхээр түсэблэгдэһэн энэ шэнэ хорото ябуулгын хойшолонгуудта ГДР анхаралаа иланхаяа ехээр хандуулна, яахадааб гэхэдэ энэ хорото ябуулга шэнэ нацизмые Баруун Германиһаа ондоо тээ тараахa зорилготой гэжэ ГДР-эй МИД-эй түлөөлэгшэ зааба. Баруун Германиин гүрэнэй толгойлогшод һунгалтануудта шэнэ нацистнуудай национал -демократическа партиин депутадуудые хабаадуулхадаа эгээл иимэ зорилго баримтална. Баруун Берлиндэ шэнэ нацизм тараалгада һаад хэхэ зорилгоор иимэ алхамууд хэгдэхэнь гэһэнһүүгээр Баруун-Берлинэй политическэ ажал ябуулагшадай найдуулһан найдуулгань шал худал гэжэ эндэ элирэн харагдана.

Хорото ябуулгануудые хэхэ, газар булян абаха политикаяа бэелүүлжэ үргэлжэлхэ тушаа Бонной һэдэлгэдэ эб найрамдал, аюулгүй байдал хангахые хүсэгшэд ГДР-тэй сугтаа һаад хэхэ зэргэтэй гэжэ ГДР-эй МИД-эй түлөөлэгшэ зааһан байна.

„Америкынхид Вьетнамда дэмы алуулна" гэжэ сенатор Макговерн мэдүүлээ

НЬЮ-ЙОРК. (ТАСС). Вьетнамда боложо байгаа дайн байлдаае болюулха шухала гэжэ сенатор-демократ Джордж Макговерн эрилтэ табиба. Америкынхид Вьетнамда дэмы алуулна, яахадааб гэхэдэ тэндэ илалта туйлаха аргагүй юм гэжэ эли болоод байна гээд США-гай демократическа партиин гэшүүдэй Альбукеркдэ (Нью-Мексико штат) эмхидхэһэн сайлалга дээрэ үгэ хэлэһэн Джордж Макговерн мэдүүлһэн байна.

Гол шухала шиидхэбэринүүдые баталан абахадань, правительствада нүлөөлжэ шадахагүй байнабди гэжэ Америкын хүн зон мэдэрнэ, тэрээнһээ боложо орон дотор буһалгаанууд боложо үргэлжэлһөөр гэжэ сенатор Макговерн США-гай дотоодын асуудалнууд тухай хэлэхэ зуураа зааһан байна.

Грециин засагаархид хүнүүдые мүрдэнэ, түрмэдэ хаана

АФИНА. (ТАСС). Пелопоннесэй хадалиг газарай Затума гэжэ бүглүү тосхондо сүлэлгэдэ байдаг Грециин элитэ композитор Микис Теодоракисай сүлэлгын болзор үшөө хахад жэлээр хойшолуулагдахань гэжэ засагаархид тэрээндэ дуулгаа. Теодоракисай сүүд Афинада февралиин 12-то эхилхэ ёһотой байгаа, тэрэ сүүд үнгэрэгшэ жэлэй декабрьһаа февраль хүрэтэр хойшолуулагдаһан юм. Лесбос гэжэ арал дээрэ болоһон футбольно матчда һууһан хэдэн харагшадые сэрэгэй алба хэгшэд сохижо гэһэн буруушаалгын телеграммые 1966 ондо правительствын нэрэ дээрэ эльгээхэдэнь зүүнэй тала баримталагшадай ниитэ-демократическа партиин депутадуудтай сугтаа тэрэ телеграммада Теодоракис гараа табла гэжэ гэмнэгдэһэн байна. Тэрэ телеграмма «армиин нэрэ хүндэ буурулаа» гэжэ сэгнэгдэхэһээ гадна, тэрээндэ гар табиһан хүнүүд сүүдэ үгтэһэн байгаа.

БРАЗИЛИ. Рио-де-Жанейрын үгытэйшүүлэй гэр байра соо.
КЕЙСТОН — ТАСС-ай фото.

Сүүд дээрэһээ

ХЭТЭРЖЭ БАЙҺАА[...]

Ажал хэнгүй Улаан-Үдөөр зайсуултажа ябаһан цыган эхэнэр Е. И. Федорова 1968 оной августын 8-да Түнхэнэй аймагһаа анха түрүүшынхиеэ городто ерэһэн 18-тай Евгений Ц. басаганиие сэсэрлиг соо харамсаараа, хүнүүһэй обёорхогүй, бүглүү газарта дахуулжа абаашаад, үзэлшэ хум тэжэ хуурмаг мэхэ гаргажа, 25 түхэриг мүнгыень гартаа оруулжа шадаһан байгаа.

— Ошо байрадаа. Намда үгэһэн мүнгэншни подушка доропшни байха, — гэжэ хэлээд, [...] хан тэрьелжэ ошоо һэ[...]

Гансаараа ябажа, [...] гайша эхэнэртэ абхуул[...] басаган энэ ушар туха[...] циин хүдэлмэришэнтэ[...] байгаа.

Хүниие мэхэлжэ яба[...] ровашье баригдажа, [...] баадуулагдаа.

М. МА[...]
Улаан-Үдын [...]
районой арад[...]

„ПРАВДА БУРЯТИИ" МҮНӨӨДЭРЭЙ НОМЕРТО:

Нэгэдэхи хуудаһанда: «Социалис мүрысөөнэй шэнэ шата» гэһэн түрүү бэшэг. Хурамхаанай леспромхозой хүдэлмэрилэгшэдэй 1969 оной социалис уялганууд. КПСС-эй Буряадай обкомдо. ТАСС-ай шухала мэдээсэлнүүд.

Хоёрдохи хуудаһанда: Хяагтын аймагай Хүдэриин совхозой луговодуудай амжалтата ажал тухай тусхай хуудаһан.

Гурбадахи хуудаһанда: В. И. Ленинэй түрэһөөр 100 жэлэй ойдо зорюулагдаһан материалнууд. Түрэл орон доторнай. Хилын саанаһаа абтаһан мэдээсэлнүүд.

Дүрбэдэхи хуудаһанда: «Хэжэнгын хүбүүнэй дурасхаалда» гэһэн корреспонденци. Соёл культурын һонин. Соносхолнууд.

СЭНХ[...] ЭКРАНУУ[...]

18 часта Ленинэй т[...] жэлэй ойдо зорюула[...] жуулга. 18 час 25 ми[...] очеркнууд. 18 час 55 [...] хүгжэмтэ дамжуулга. [...] ряад хэлэн дээрэ теле[...] нин. 19 час 20 минут[...] залуушуул, мүнөө үе[...] дамжуулга. 20 час 30 [...] «Хүдөөгэй галнууд» [...] журнал. 21 час 10 ми[...] ралтын үдэрэй интер[...] 30 минутада «Новато[...] лежурнал. 22 час 15 [...] ТАСС-ай материалну[...] минутада «Здравству[...] гэһэн уран һайханай [...]

Редактор
Ц. Ц. ЦИБУ[...]

Манай адрес, телефон[...]

г. УЛАН-УДЭ, ул. Ленина, 35. Телефоны: редактора [...] приёмная — 54-93. зам. редактора — 68-08. зам. ред[...] 62-62, ответ. секретаря — 50-52, зам. ответ. секретаря [...] отделы: партийной жизни — 60-91, сельского хозяйства [...] 63-86. пропаганды и агитации — 56-23, промышлен[...] строительства — 61-35, советского строительства и быт[...] культуры и школ — 60-21, писем и рабселькоров — 67[...] формации — 34-05, общественная приёмная — 56-62, [...] бюро — 57-63, фотолаборатория — 33-61.

Гор. Улан-Удэ, типография управления по печати [...] те Министров БурАССР.

Н-02348. Зак. № [...]